

OSÄKER FRAMTID
Inget extra
stöd till Brighton

REGLER FÖLJS INTE UPP
Doktorander
behandlas olika

MARTIN BERGÖ
Medicinare med
absolut gehör

#5 | OKTOBER 2009

GUJOURNALEN

NYHETER OM GÖTEBORGS UNIVERSITET

Mot nya höjder

Vi har allt att vinna på ökat samarbete

UTFALLET AV REGERINGENS strategiska forskningsmedel blev en besvikelse för Göteborgs universitets del. Vi fick 180 miljoner inom 7 av de 43 områden som får medel. Forskargruppen bakom "Toward Person-Centered Care in Long-term Illness: a Research Core Center" var den enda som fick pengar, totalt 20 miljoner, där Göteborgs universitet ensamt stod för ansökan.

Men vi kan samtidigt glädja oss åt att forskare från Göteborgs universitet finns med i ytterligare sex grupper, som lyckades få del av de strategiska forskningsmedlen. I dessa fall var Chalmers eller Lunds universitet huvudsökande. Mest framgångsrikt blev Lunds universitet, som tog hem 715 miljoner kronor, och Chalmers som fick 700 miljoner.

Enligt min mening saknar inte Göteborgs universitets forskning konkurrenskraft. Tvärtom vet vi att det finns mycket god forskning vid vårt universitet som också drar till sig stora pengar. Men vid dessa stora ansökningar verkar det ha varit något som inte fungerat. Det gäller såväl de strategiska forskningsmedlen som de föregående Linnéstoden. Därför har ledningen beslutat att vidta en rad åtgärder. En första grundläggande åtgärd är att utvärdera vår nuvarande forskning.

IDETTA ARBETE, som kommer att ledas av professor Susanne Holmgren, ska internationella paneler anlitas. Vi ser bland annat Lunds universitets forskningsutvärdering som en inspirerande förebild. Vi

förväntar oss också bonuseffekter i form av djupare förståelse av vår verksamhet. När utvärderingen är klar räknar vi med att få ett underlag för kommande prioriteringar och satsningar internt inom universitetet.

Vi vill också ansluta Göteborgs universitet till något internationellt nätverk av universitet och högskolor. Ansvarig för det här arbetet är rektorsrådet Claes Alvstam. Vi ser ett antal fördelar med detta, bland annat förstärker det den internationella dimensionen i verksamhetsutvecklingen. Ett internationellt nätverk skulle också kunna ge oss nya impulser och kanske viss status, men framför allt kan det användas för benchmarking och nya samarbetsprojekt.

VI TÄNKER OCKSÅ förbättra samarbetet med Chalmers. Båda lärosätena har mycket att vinna på att se den akademiska verksamheten i Göteborg som en helhet. Ingen av oss har råd med eventuella motsättningar och friktioner. Det finns en mycket stor potential i ett förbättrat samarbete. Göteborgs universitet och Chalmers är större och kan tillsammans bli slagkraftigare än framgångsrika Lunds universitet som har före detta Lunds Tekniska Högskola inom sin organisation. För min del är jag övertygad om att vi kan skapa nya breda centrumbildningar baserade på gemensamma styrkeområden.

För detta arbete är jag tills vidare ansvarig.

Vi vill också förbättra de orga-

nisatoriska villkoren för forskning och utbildning. Det handlar om att på sikt bygga en ny organisationskultur, där fakultetsnämnder och institutionsledningar får bättre förutsättningar att fokusera på utbildning och forskning. För att lyckas behöver vi se över stödorganisationen och särskilt tydliggöra rollfördelningen hos administrationen på samtliga tre nivåer. En stramare besluts- och delegationsordning är sannolikt också nödvändig. Personal- och utbildningsfunktioner är de första som ska granskas.

För den här delen är prorektor Lennart Weibull ansvarig.

VI HAR CENTRALA strategiska medel tillgängliga som kan användas för att stödja en positiv utveckling av vår verksamhet. Exempel på lämpliga satsningar är gästforskarprogram, medfinansiering av EU-stödd forskning och stöd till eftersatta investeringsbehov. Redan nästa år ser vi möjligheter att göra en engångs-satsning på denna typ av projekt, men när det gäller den långsiktiga strategiska satsningen måste vi invänta resultatet av vår forskningsutvärdering.

Vi vidtar dessa åtgärder för att våra forskare och lärare med all kraft ska kunna ägna sig åt kärnverksamheten: forskning och utbildning. Ambitionen är att det stöd som fordras, vare sig det är IT, personal, ekonomi eller vad det än är fråga om, bara ska finnas där och fungera perfekt.

PAM FREDMAN

REDAKTIONEN

Massan är klokare än individen

VAD HÄNDER OM universitet och högskolor förlorar makten över sin egen marknadsföring? Studentertyckertill.se är en ny sajt av och för studenter som betygsätter både lärare, kurser och lärosäten. Än så länge har bara ett fåtal studenter sagt sin mening på sajten, men den är ändå ett exempel på nya sätt att påverka utbildningar.

Om du exempelvis googlar på "plugga Göteborg" hamnar Göteborgs universitet märkligt nog inte högst upp. Istället får man upp privata sajter.

Det gäller för universitet och högskolor att hänga med i utvecklingen,

annars tar någon annan över. Titta exempelvis på Linköpings universitet som tidigt satsade på nya medier. Där finns bland annat en bloggportal där både studenter, forskare och alumner bidrar. Dessutom finns en interaktiv frågelåda där studenter kan fråga andra studenter om studier och studentliv.

IDEN UPPMÄRKSAMMADE boken *The Wisdom of Crowds* framhåller James Surowiecki att det uppstår nya samverkansformer i utvecklingen av nätet. Om massan är tillräckligt stor och sammansatt kommer den fram till bättre resultat än enskilda

personer. Det gäller även inom forskningen. Wikipedia är det mest kända exemplet.

Det finns förstås både för- och nackdelar med den nya tekniken, men just för att vi befinner oss i en föränderlig tid kan vi tillåta oss att pröva nya sätt, också att misslyckas.

Apropå förändringar så ser GU Journalen lite annorlunda ut den här gången. Arbetet fortsätter.

EVA LUNDRÉN & ALLAN ERIKSSON

oktober

GU JOURNALEN ÄR EN PERSONAL- OCH NYHETSTIDNING OM GÖTEBORGS UNIVERSITET

chefredaktör & ansvarig utgivare

Allan Eriksson/Tel: 786 10 21
allan.eriksson@gu.se

redaktör & stf ansvarig utgivare

Eva Lundgren/Tel: 786 10 81
eva.lundgren@gu.se

frilansreporter

Viveca Bladh
Viveca.Bladh@telia.com

fotograf och repro

Johan Wingborg/Tel: 786 29 29
johan.wingborg@gu.se

grafisk formgivning & layout

Anders Eurén

medverkande skribenter

Annikka Hansson, Petra Novakova, Mia Ericson, Kerstin Brunnberg

korrektur

Robert Ohlson, Välskrivet i Göteborg

adress

GU Journalen, Göteborgs universitet
Box 100, 405 30 Göteborg

e-post

gu-journalen@gu.se

internet

www.gu-journalen.gu.se

tryck

Geson Hylte Tryck

upplaga

6 400 ex

utgivning

7 nummer/år. Nästa GU Journalen utkommer den 18 november

manusstopp

30 oktober 2009

adressändring

Gör skriftlig anmälan till redaktionen. För obeställt material ansvaras ej. För ej signerat material ansvarar redaktionen. Citera gärna, men ange källan. ISSN 1402-9626

omslag

Petra Boström, psykologiska institutionen
Foto: Johan Wingborg

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stöd dras in

Nästa år firar engelskurserna i Brighton 35 år. Men om det blir någon framtid är oklart. Stödet kommer att dras in och den nya institutionen är osäker på om man har råd att fortsätta ge kurserna.

GÖTEBORGS UNIVERSITET har en egen filial vid University of Sussex. Det är något alldeles unikt.

– Här studerar varje år omkring 120 studenter. Utbildningen, som är skraddarsydd för svenska studenter och bedrivs i en engelsk miljö, är mycket populär och har ovanligt god genomströmning. Och studenterna söker sig hit från hela Sverige, förklarar universitetslektor Ulf Dantanus som haft det praktiska ansvaret i cirka 30 år.

Humanistiska fakulteten har tidigare öronmärkt cirka 700 000 kronor för de utlandsförlagda utbildningar som finns i Brighton, som är absolut störst, samt Innsbruck och Lyon. Men pengarna har inte räckt och olika utredningar har lett till beslutet att dra in stödet efter sommaren.

Brighton skulle kunna vara en resurs för hela Göteborgs universitet.

– Det är en rättvisefråga, förklarar prodekan Martin Hellström. Med tanke på till exempel arabiska språk anser fakultetens utbildningsplaneringsgrupp att vi inte främst bör avsätta extramedel för undervisning i just de länder som studenterna kan ta sig till utan större besvär ändå, när vi inte har något motsvarande på mer avlägsna platser. Fakultetsledningen är medveten om att språkutbildningar kräver extra resurser, men vi anser att vi tar vårt ansvar genom att ge ett ökat anslag till just språk. Vi menar att det sedan är institutionens ensak att inom ramen för sitt anslag organisera sin verksamhet, och vi har ingenting emot att institutionen exempelvis satsar på utlandsförlagda kurser, vare sig det är i Brighton eller till exempel i ett arabisktalande land.

ÄVEN GUNHILD VIDÉN, prefekt vid institutionen för språk och litteraturer, är positiv till de utlandsförlagda språkutbildningarna.

– Men det blir svårt för oss att klara kurserna om vi inte får extra anslag. Ett sätt att få ner kostnaderna kan vara att flytta en så stor del av studentadministrationen som möjligt till Göteborg.

Ulf Dantanus oroas också över att det inte finns någon plan för vem som

ska ta över efter honom när han går i pension.

– Visst är det ekonomiska läget tufft men om något ska tas bort bör det ju inte vara sådant som är attraktivt och framgångsrikt. Kurserna i Brighton går heller inte att ersätta med de åtråvärda Erasmusplatserna i England, som ju är så mycket färre. Fakulteten har ansvar för internationaliseringen och borde därför värna om just de utlandsförlagda kurserna.

Martin Hellström har nyligen varit i Innsbruck och förhandlat ner kostnaderna för kurserna där. Han tror att det kan vara möjligt att göra något liknande i Brighton. Han anser också att man kan organisera verksamheten i Brighton på ett mer kostnadseffektivt sätt.

– Framför allt måste vi dock bli bättre på att dra in pengar. Det gäller inte bara språk utan hela fakulteten. Ett sätt att finansiera kurserna i Brighton vore att exempelvis inom ramen för lärarfortbildning och kompetensutveckling utbilda olika lärare, men också administratörer, där.

JUST UTBYTET FÖR engelsklärare är något som Ulf Dantanus gärna påpekar vikten av.

– Språklärare måste ständigt hålla sig à jour med språket, förnya sig och använda moderna exempel i undervisningen. Kurserna i Brighton har inneburit ett naturligt sätt för lärare i engelska att komma över en tid, ge några kurser och delta i verksamheten, för att sedan återvända med förnyad kunskap till Göteborg. Dessa utbildningar är institutionens flaggskepp och också något som HSV berömde oss för när de utvärderade engelskämnet.

TROTS EKONOMISKA bekymmer ser dock framtiden något ljusare ut när det gäller grundutbildningen vid Humanistiska fakulteten.

– Anslaget ökar med 10 procent nästa år, vilket förstås är positivt. Men frågan är hur långt det räcker, säger Gunhild Vidén.

2010 fyller kurserna i Brighton 35 år.

– Att de pågått så länge är inget skäl i sig att ha dem kvar på samma sätt, menar Martin Hellström. Men jag är optimistisk när det gäller att hitta andra finansieringsformer.

– Brighton skulle kunna vara en resurs för hela Göteborgs universitet, menar Ulf Dantanus. Läggs filialen ner kommer den inte att byggas upp igen, ingen kommer att ta på sig ett sådant jättejobb.

**EVA LUNDRÉN &
ALLANERIKSSON**

innehåll

- 3 **Utlandskurser i fara**
Efter indragningen av det extra stödet riskerar kurserna försvinna
- 4-5 **För gammal för halvtid**
Den som varit delpensionär får vara beredd att jobba 100 procent
- 6 **Hur ska GU bli ännu bättre?**
Nu ska en internationell expertgrupp syna hela forskningen
- 7 **Dålig uppföljning**
Svidande kritik mot delar av forskarutbildningen, enligt ny rapport
- 8-9 **Nolltolerans mot missbruk**
Viktigt att ingripa tidigt
- 9 **Billigt och smidigt**
För Christian Mehrstam var print-on-demand ett självklart alternativ
- 10 **Master i ett annat ämne**
Nya möjligheter att kombinera utbildning och yrkeserfarenhet
- 11 **Medborgare, inte kunder**
Samhället är inte en butik, säger Bengt Göransson, ny Segerstedtprofessor
- 12-13 **Humanisten som blev medicinare**
Martin Bergö läser poesi för att bli en bättre forskare
- 14-15 **Hobby på höga höjder**
Klättring har blivit Petra Boströms liv
- 16-17 **En svensk kung i Sydamerika**
Följ historien om Karl XIV Johan
- 18-19 **From Santiago to Gothenburg**
Jessica Coria gets new perspectives on environmental policies
- 20 **»Det som hände mig ska inte behöva hända andra«**
För Anders Örtenblad tog det 18 år att bli klar med sin doktorsavhandling. Utbildningen har stora brister, skriver han på fria ord.
- 21 **Konstnärsskatt donerad till UB**
Bengt Olson, som kände både Picasso och Chagall, har skänkt sina dagböcker

10-års jubileum

DIGITALA MEDIER/Universitets-TV firar 10 år. Genom åren har enheten producerat flera hundra tv-program och ännu fler reportage samt ett stort antal programserier.

Universitets-tv gör också presentationsfilmer, video-, webb- och podd-tv samt bedriver utbildningar i video-produktion och i medieträning.

OH-lathund

MÅNGA HAR FRÅGOR och funderingar kring den nya kostnadsmodellen. För att svara på dessa och ge en klar överblick över hur modellen fungerar har ekonomiavdelningen tagit fram broschyren *Forskningens och utbildningens kostnader*. Alla frågor och en och annan missuppfattning reds ut i denna skrift, som finns som bilaga i detta nummer.

NYHETER

Delpensionärer no

Fortsatt tjänstledighet beviljas inte för den s

Alf Ronnby gjorde som många andra och tackade ja till statlig delpension. Men när han fyllde 65 fick han beskedet att han måste jobba heltid eller sluta. Punkt slut. Att få vara kvar på halvtid var helt uteslutet.

– Självt upplever jag att jag blev utkickad för att jag inte ville jobba heltid. Det känns ovärdigt efter lång och trogen tjänst vid GU.

ALLA HAR, ENLIGT den nya lagen om anställningstrygghet, rätt att arbeta kvar tills man fyller 67 år. Men vid Göteborgs universitet kan den som haft statlig delpension inte räkna med att fortsätta på deltid. Delpension är inte ett giltigt skäl för att få tjänstledigt. Men så ser det inte ut vid Uppsala universitet, där delpensionärer tillåts jobba kvar på samma tid som före 65 års ålder.

– Jag och andra kollegor har fått veta att det är heltid som gäller. Tjänstledighet beviljas i princip inte. Det känns trist, ovärdigt och orättvist, säger Alf Ronnby, universitetslektor i socialt arbete, som i vintras gick i pension.

FÖR HONOM VAR delpension en bra möjlighet att kunna trappa ner och hinna göra andra saker. Dessutom ekonomiskt förmånligt: att jobba halvtid och ändå få ut en lön motsvarande 80 procent. Och han var helt inställd på att fortsätta i samma utsträckning mot att få halvtidslön i ytterligare två år, men det gick inte.

– När jag fick höra att det var lönlöst att söka tjänstledighet blev jag både besviken och upprörd. Att gå upp i heltid efter fyra år på deltid är ingenting man önskar. Ett universitetslektorat som man kämpat för vill man inte ge upp så lätt. Det ger en viss position och ett nätverk. I ett ögonblick, när man går i pension, är man ingenting. Rullgardinen dras ner.

– När alla som befinner sig i min situation nekas tjänstledighet är

det negativ särbehandling och det strider mot diskrimineringslagen. Hur kan kollektivavtal gå före lag? säger Alf Ronnby, som både vänt sig till regeringen och anmält ärendet till Diskrimineringsombudsmannen, DO.

Han kände sig tvingad att skriva på en begäran om entledigande från sin tjänst som universitetslektor. Detta ångrar han idag.

– Jag gjorde misstaget att skriva på ansökan. Vad hade hänt om jag inte hade gjort det? Hade de gett mig sparken?

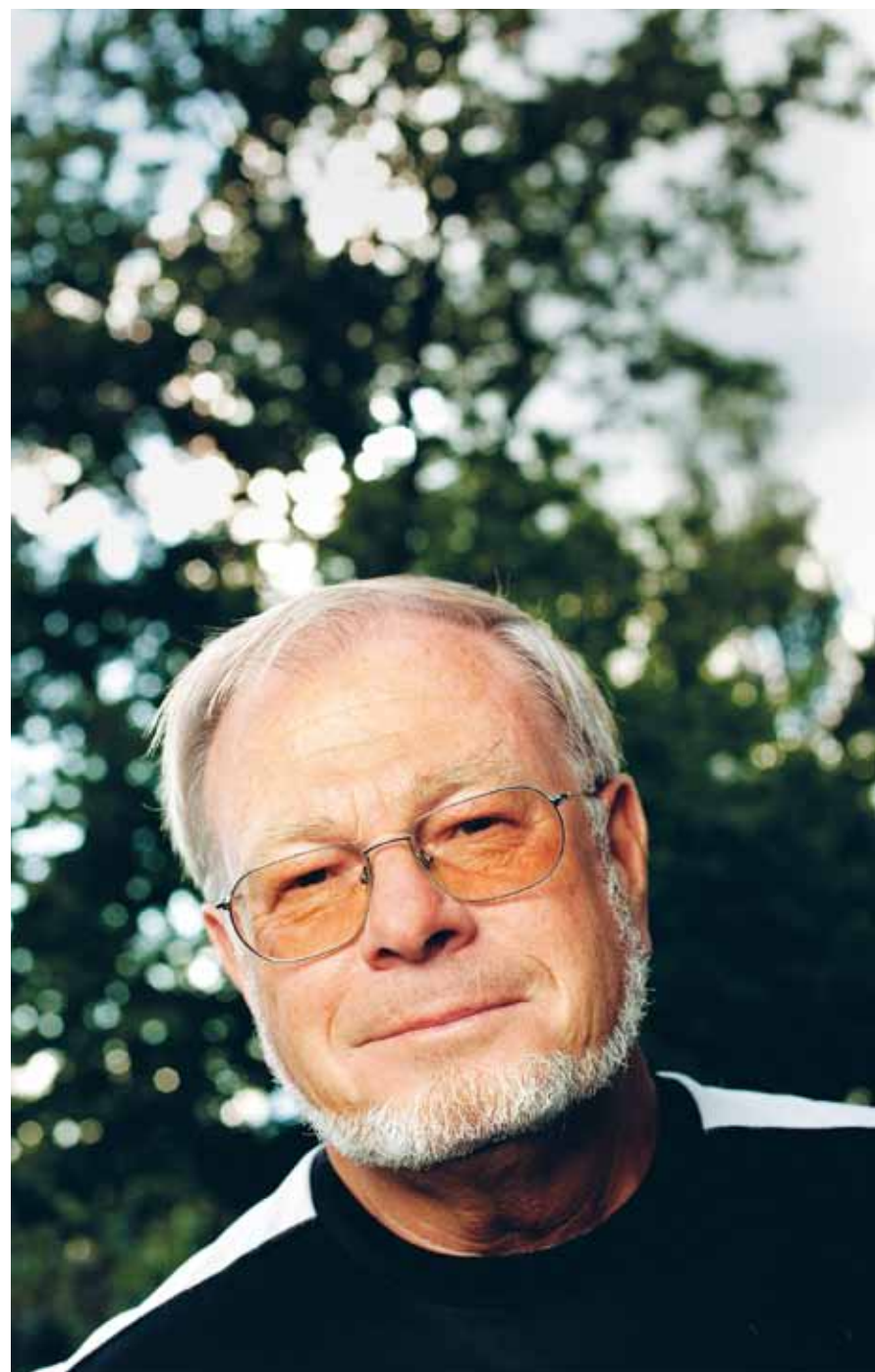
GU Journalen har även talat med andra som fått avslag på sina ansökningar. Ingen av dem vill förekomma med namn.

– Mitt val var att jobba 100 procent eller lämna min anställning, säger en av dem som ansökte om tjänstledighet för att skriva läroböcker och bedriva forskning. GU har utvecklat en praxis som inte finns nedskrivna någonstans. Det är en politik som är åldersdiskriminerande och strider mot EU:s regelverk.

FÖRVIRRANDE? Ja, det beror delvis på att olika bestämmelser och lagar krockar. Det finns ett särskilt statligt delpensionsavtal som gäller till och med 65 år. Men enligt lagen om anställningsskydd har alla rätt att jobba kvar till 67 år, fast i lagen står inget om i vilken omfattning det ska ske.

Formellt sett finns det inget förbud mot att ge tjänstledighet om institutionen bedömer att det finns särskilda skäl, men i praktiken är det kört: ingen fortsatt tjänstledighet för den som haft delpension.

– Det finns en mängd olika regler men poängen är att det är samma regler som gäller för alla. En del regler är tvingande för arbetsgivaren, som vid föräldraledighet och studier. I andra fall kan det vara en bedömningsfråga utifrån tjänstledighetsförordningen. Det går att bevilja tjänstledighet om det finns särskilda skäl och inte vållar

Alf Ronnby ställdes inför ett ultimatum: jobba heltid eller gå i pension. Han tycker att GU:s regler för tjänstledighet är åldersdiskriminerande och har gjort en anmälan till Diskrimineringsombudsmannen.

FOTO JOHAN WINGBORG

SÅ MÅNGA STUDENTER deltog i det nya examensfirandet på Humanistiska fakulteten. Dekan Sally Boyd höll ett gratulationstal till de nya filosofie och teologie kandidaterna, magistrarna och mastrarna. För underhållningen svarade Humanistkören och studentorkestern Tongångarne.

bbas

om haft delpension

problem för verksamheten. I vilket fall som helst spelar det ingen roll vilken ålder den anställde har, utan frågan är vad som ska räknas som särskilda skäl. Vår bedömning är att delpensionsledighet inte räknas som ett sådant skäl, säger Hilding Sjödén på Personalavdelningen.

Samma tolkning gör institutionen för socialt arbete.

– Alla får gärna gå tillbaka till sin tjänst men de måste vara beredda att jobba full tid, säger biträdande prefekt Gerd Gustafsson.

Hon försvarar beslutet med att institutionen deltar i ett generationsväxlingsprogram som bygger på att yngre människor kan fasa in. Institutionen får betala 15 procent av delpensionen vid en tjänstledighet på halvtid.

– Om man har tackat ja till ett förmånligt delpensionsavtal kan man inte förvänta sig ha kvar samma villkor. Hur ska annars unga människor kunna merita sig om det inte finns några lediga anställningar att söka? Nu kan vi annonsera ut lektoraten och de som bara vill ha deltid kan få vikariat.

PERSONALHANDLÄGGAREN Göran Liljedahl på Samhällsvetenskapliga fakulteten undrar om kritiken beror på en missuppfattning.

– Att beviljas delpension är en möjlighet, inte en rättighet. Det är en förmån som är få förutnat på arbetsmarknaden, och Göteborgs universitet har generellt en generös inställning till att godkänna ansökan om delpension. Men 65 år är den bortre gränsen.

Göran Liljedahl har förståelse för att många känner att det är konstigt att behöva jobba heltid efter att ha vant sig vid ett lugnare tempo i flera år. Men det är knappast GU:s fel att statsmakterna sänder dubbla budskap, menar han. Å ena sidan vill man att så många som möjligt ska jobba fram till 67 år, å andra sidan är inte reglerna

anpassade efter den nya lagen.

Alf Ronnby ger inte upp.

– GU:s policy diskriminerar en grupp anställda och detta motverkar regeringens politik att få fler att jobba längre. I bästa fall kan man, om man lämnar sin tjänst, få ett förordnande på deltid. Men det är ingen garanti. Mitt intryck är att GU helst vill bli av med oss som fyllt 65. Vi är en grupp som har mycket erfarenhet och kompetens och det borde ligga i universitetets intresse att behålla oss. Argumentet att vi skulle tränga ut yngre stämmer inte eftersom vi inte vill komma tillbaka på heltid.

Inte heller facken har något bra svar att ge. Sacos Martin Björkman tycker att det är synd att myndigheter tillämpar reglerna på olika sätt. Vid exempelvis Uppsala universitet är det grönt ljus att fortsätta på deltid.

– Vi är kluvna och förstår dilemmat som många hamnar i. Delpension är ett sätt för arbetstagaren att kunna trappa ner och samtidigt ett redskap för arbetsgivaren att genomföra en generationsväxling. Det är ingen lätt fråga.

DO tar inte ställning till Alf Ronnbys anmälan, som kom in för sent för att kunna prövas.

ALLAN ERIKSSON

FAKTA

Delpensionsavtalet för statligt anställda trädde i kraft den 1 januari 2003. Det ger anställda en möjlighet att trappa ner inför pensionen. För arbetsgivaren är delpension ett verktyg vid ålders- och kompetensväxling. I början av september var det totalt 147 personer vid GU som hade statlig delpension. Avtalet lockar kvinnor i betydligt större utsträckning, endast 30 procent är män.

Glöm 773-numret

DET VAR ÖVER TVÅ ÅR SEDAN GU gick över till den nya serien med 786-nummer. Men hittills har det gått att ringa det gamla numret och få information om det nya numret. Men den 1 november upphör hänvisningen.

5 frågor till ...

MARTIN BJÖRKMAN, ordförande för Sulv vid Göteborgs universitet, som via Sacorådet förhandlar om ett nytt lokalt arbetstidsavtal. Huvudavtalet gick ut den 1 oktober. Nu i höst ska fack och arbetsgivare enas om tjänstgöringsplan, arbetstid och tid för forskning och kompetensutveckling.

Vad händer nu?

– Ingen ska vara rädd för att vi hamnar i ett avtalslöst tillstånd, utan ett reservavtal träder in som gäller under hela 2010. Sedan går hela avtalet ut, men från och med den 1 oktober i år kan både fack och arbetsgivare säga upp det nuvarande avtalet och då har vi tre månader på oss att komma överens.

Vad handlar avtalet i grunden om?

– Det handlar om vår kvalitet, att våra lärare kan vidmakthålla sin kompetens och att vi alla kan bidra till verksamheten på bästa möjliga sätt. Det handlar konkret om hur vi ska fördela en pott på 1 750 timmar i en tjänstgöringsplan, hur stor del som ska ägnas åt undervisning, forskning och kompetensutveckling. Vi menar att forskning och undervisning är lika med god kvalitet och i det arbetet är tjänstgöringsplanen ett mycket viktigt instrument.

»Det nya avtalet måste bli betydligt bättre«

Vilka delar i dagens avtal är ni missnöjda med?

– Det nya avtalet måste bli betydligt bättre än det nuvarande som på flera punkter är otidsenligt, luddigt och godtyckligt. När det gäller exempelvis frågan om tid för forskning finns bara 10 procent tid att ägna åt forskning och på sikt en ambition om 25 procent. Det är alldeles för dåligt.

Alla är överens om att forskningen behöver stärkas, men hur mycket tid tycker ni att lärarna ska ha?

– Vi tycker att det är rimligt att en professor i huvudsak får ägna sig åt forskning, alltså minst 50 procent, en forskarasistent minst 80 procent och en lektor cirka 25–30 procent. Men även adjunkterna måste få tid att hålla sig à jour med forskningsfronten och få en möjlighet att disputera. Det är inte säkert att det går att förverkliga målen på en gång och tiden för forskning måste ses över en period på några år. Dessutom vill vi komma överens om hur man räknar undervisning, den så kallade omräkningsfaktorn, för att inte våra lärare ska hamna i godtyckliga situationer – som skett på Humanistiska fakulteten under våren.

I de förhandlingar som nu pågår - vilka hot ser ni?

– Vi är oroliga för att arbetsgivaren vill ha ett mer centraliserat avtal där verksamhetens behov och ekonomiska förutsättningar blir styrande. Det tolkar vi som att arbetsgivaren vill få ut mer undervisning och då blir det på bekostnad av forskning. Och så vill vi värna om förtroendearbetstiden. Ingen lärare gör för lite idag. Att kräva närvaro på arbetsplatsen 8–17 skulle tolkas som ett misstroende och i slutändan bli väldigt dyrt. Det vore en tråkig utveckling.

ALLAN ERIKSSON

Filmhögskolan satsar nytt

➔ **Mycket nytt** är på gång inom Filmhögskolan. Bland annat har antalet studenter, utbildningsprogram och kurser fördubblats på två år.

Nu anställs också två nya lärare: Anne-Marie Sörhman Fermelin, producent och tidigare filmkonsult på Svenska Filminstitutet, blir universitetslektor på heltid och tar över ansvaret för regiebildningen på kandidatnivå. Kalle Boman, legendarisk filmproducent, adjungeras som professor på 25 procent och kommer främst att arbeta med utbildningen på masternivå. Tillsammans med professor Göran du Rées ska han också etablera den nya satsningen på konstnärlig forskning i filmisk gestaltning. Kalle Boman har sedan 1999 varit engagerad vid Filmhögskolan som handledare och gästlärare vid olika tidpunkter.

– Det händer mycket nu med den rörliga bilden, påpekar Göran du Rées. De flesta äger en egen dator, digitalkamera och mobil, för dagens studenter är den digitala tekniken självklar. Samtidigt har många unga inte ens sett en filmkamera. Vi befinner oss i en spännande tid där marknaden är enorm när det gäller distributionen av bilder. Men för många är förändringarna också smärtsamma, flera yrken inom filmbranschen kommer att försvinna. Och på samma gång som människor aldrig sett så mycket på film som nu går man mycket mindre på bio.

Bidrag till hållbar utveckling

➔ **Chalmers och Göteborgs universitet** får tillsammans med partner i Göteborgsregionen ett anslag på 135 miljoner för att utveckla ett världsledande centrum för hållbar stadsutveckling i ett helhetsperspektiv.

Bakom anslaget står Mistra, Stiftelsen för miljöstrategisk forskning. Göteborgs universitets och Chalmers kritiska diskussion kring stadsutveckling och vad som är angelägna forskningsområden ur ett användarperspektiv bidrog till att centret hamnar i Göteborg.

– En av centrets styrkor ligger i det breda anslaget – här möts forskare, näringsliv och beslutsfattare. Tung vetenskaplig kompetens i kombination med politiska visioner ger en verklig möjlighet att hitta nya lösningar för hållbar utveckling, säger rektor Pam Fredman.

Internationell panel ska granska forskningen

En större omfördelning av forskningsresurserna dröjer. Närmast ska en internationell bedömargrupp granska forskningen i dess helhet.

Men tack vare GU:s goda ekonomi blir det redan i år satsningar på omkring 80–100 miljoner på olika områden.

HITTILLS HAR Göteborgs universitet bara fått 2 prestigefyllda Linnéstöd medan Lunds universitet har kammat hem 14. Och i regeringens miljardsatsning på strategiskt viktig forskning blev utfallet ganska magert, drygt 180 miljoner jämfört med Chalmers 700 miljoner.

Pam Fredman FOTO HILLEVI NAGEL

– Vi är överens om problembilden och att vi måste göra något dramatiskt. Vi har en strukturell och kulturell problematik vi måste arbeta med, parallellt med att vi ser över vår forskning. Om vi ska kunna stärka oss som forskningsuniversitet måste vi sätta igång redan nu, bland annat genom att göra en utvärdering av vår forskning, säger Pam Fredman som inte närmare vill kommentera planerna förrän grupperna har fått arbeta klart.

Det står däremot klart att GU kommer att göra en betydande satsning redan i år. Några exempel som nämnts är gästforskare, medfinansiering av EU-forskningen och investeringar i eftersatta forsknings- och studiemiljöer. Ekonomidirektör Lars Nilsson bedömer att GU har en så god ekonomi att det kan bli aktuellt med satsningar i storleksordningen 80–100 miljoner.

En av de viktigaste är den internationella utvärderingen, som professor Susanne Holmgren ska hålla i. Både Lunds universitet och Uppsala universitet har gjort en sådan granskning.

– Vi har förmånen att ta reda på vad som var bra och dåligt med de olika utvärderingarna och vilka erfarenheter de har dragit. Vi ska skynda på processen fortast möjligast, men samtidigt gäller det att noga tänka igenom hur uppdraget ska se ut. Jag vill helst ha ett inspel till budgeten 2011.

Vid årets slut kommer GU att ha ett sparkapital på drygt 400 miljoner kronor. Varför gör ni inte ännu större satsningar?

– De riktigt långsiktiga satsningarna är inte alls beroende av våra sparade medel. Men det är viktigt att kunna göra engångssatsningar. Samtidigt måste det finnas en viss buffert på en verksamhet som omsätter 4–5 miljarder per år så att vi kan hantera svängningar.

Har ni gjort tillräckligt?

– Nej, säkert inte. Men vi har redan fattat inriktningsbeslut om att omför-

margrupp kan identifiera våra styrkor och svagheter, framför allt undersöka vad vi har för potential som vi kanske inte tar tillvara idag.

– Vi kan inte bara satsa på det som är starkt utan det kan lika väl handla om strategiskt viktiga områden som idag är för svaga. Det är inte säkert att de drar in mest pengar eller toppar publiceringslistorna. En ung forskare har ju inte så många publiceringar.

GU:s ambition är att stärka forskningen, men många lärare upplever att de inte har tillräckligt med forskningstid. Hur kan det bli bättre?

– Att ge mer tid för forskning står inskrivet i vår strategiska plan. Jag ser det som en ledningsfråga att våra chefer ska leda och fördela arbetet så att vi på bästa sätt kan ta tillvara var och ens kompetens och förutsättningar. Framför allt handlar det om att få till ett kvalitativt utbyte av forskningstiden för både unga och seniora forskare.

Känner du någon oro för hur Göteborgs universitet ska klara sig i kampen om de stora anslagen?

– Det finns anledning till oro men jag är fullkomligt övertygad om att Göteborgs universitet har en stor potential som vi inte utnyttjar idag. Trots motgångarna ska vi inte glömma att flera forskare har rönt framgångar. Nämnas bör också att GU tillsammans med Chalmers lyckades ta hem ett stort program från Mistra, Sustainable Urban Futures. Vi varit framgångsrika med den externfinansierade forskningen, som fortsätter att öka varje år.

ALLAN ERIKSSON

FAKTA

Detta vill GU:s ledning:

- genomföra en extern utvärdering
- ytterligare stärka samarbetet med Chalmers
- ansluta sig till något internationellt nätverk för framstående universitet
- genomföra en översyn av Göteborgs universitets organisation.

Jag är fullkomligt övertygad om att Göteborgs universitet har en stor potential som vi inte utnyttjar idag.

delar 10 procent av fakultetsmedlen, vilket motsvarar 120 miljoner. Vi har också tagit fram 8 styrkeområden som vi ska satsa 50 miljoner på under en treårsperiod.

GU har på egen hand utvärderat sin forskning och beslutat om forsknings- och utbildningsstrategier för de kommande tre åren. Vad kan en internationell granskning tillföra?

– Man får ett utifrånperspektiv, det är viktigast. En internationell bedö-

Svaga rutiner

Hot mot doktoranders trygghet

Trots gemensamma regler behandlas doktorander olika, beroende på fakultet. Det visar en ny kritisk utvärdering.

ALLTFÖR STOR VARIATION, svag återkoppling, till viss del bristande uppföljning och dåliga kunskaper om regelverket bland doktorander, är några av de sammanfattande omdömena om Göteborgs universitets forskarutbildning.

Omdömena kommer från utredarna Peter Liljenstolpe och Annika Åkerblom som ligger bakom rapporten *Samsyn för kvalitet, om doktorandernas arbets- och studievillkor vid GU*. De har tagit reda på i vilken utsträckning Doktorandreglerna och universitetets mål med forskarutbildning tillämpas och uppfattas på olika nivåer inom universitetet. Det är, inte helt överraskande, en splittrad bild.

Vid universitetets åtta fakulteter varierar det från stark centralisering med fasta rutiner till långtgående decentralisering med svaga rutiner. När det gäller målen för forskarutbildningen är det stora skillnader mellan fakulteternas uttalade ambitioner och deras koppling till de universitetsgemensamma målen, lyder Liljenstolpes och Åkerbloms sammanfattning.

PÅ FLERA PUNKTER är det en svidande kritik mot delar av forskarutbildningen:

- otydligt regelverk vid några av fakulteterna
- fyra av fakulteterna har inga mål för forskarutbildningen
- bristande uppföljning och information på flera fakulteter
- Handledarutbildning saknas på många håll
- doktorander har dålig kännedom om regler och om universitetets mål för forskarutbildningen.

– I rapporten tar vi upp det vi tycker saknas, men det är inte säkert att ett annat lärosäte hade kommit bättre ut om vi hade gjort en motsvarande granskning där, säger Peter Liljenstolpe, som dessutom framhåller att det finns ett tydligt samband mellan en väl organiserad forskarutbildning med tydliga regler och rutiner och en framgångsrik verksamhet.

Utredarna har även jämfört hur regelverket ser ut vid Lunds och Uppsala universitet. Deras slutsats är att Uppsala universitet har det mest utvecklade och normativa regelverket medan GU är mest decentraliserat och har lägst grad av reglering. Lunds

Martin Persson, som bland annat är ordförande för SFS doktorandkommitté, är förvånad över att skillnaderna är så stora inom Göteborgs universitet. FOTO JOHAN WINGBORG

universitet hamnar någonstans mitt emellan.

Men det går inte att dra några slutsatser om vilken modell som är bäst, utan det finns både för- och nackdelar.

I UTREDNINGEN SLÅS FAST att Humanistiska fakulteten, Sahlgrenska akademien och Samhällsvetenskapliga fakulteten har en tillfredsställande struktur och organisation. Andra fakulteter håller på att organisera om sin utbildning och se över reglerna. En varningsflagga hissas för Handelshögskolan som, enligt rapporten, i stort sett saknar rutiner för uppföljning.

– Tydliga regler garanterar doktorandernas rättigheter. Även om fakulteterna har ansvar för utbildningen

på forskarnivå har rektor och styrelse det yttersta ansvaret enligt högskolelagen, säger Annika Åkerblom.

I rapporten finns en rad förbättringsförslag. Exempelvis att renodla Doktorandreglerna, fastställa tillämpningsföreskrifter, införa centrala riktlinjer för handledarbyten och skapa enhetliga finansieringsformer.

– Man behöver ibland sätta ner foten. Många doktorander som vi har talat med upplever en stor frustration över att det är så stora skillnader inom universitetet.

PROREKTOR LENNARTWEIBULL, tillika ordförande i Forskarutbildningsberedningen, tycker att det finns all anledning att se över reglerna.

– Vi tar till oss kritiken och går vidare. Jag tror att vi behöver en

ökad enhetlighet och bli bättre på att harmoniera våra regler inom universitetet, så att samma grundprinciper gäller i alla ämnen.

Nästa steg är att fakulteterna ska rapportera vilka åtgärder som vidtagits med anledning av rapporten senast i maj 2010. Dessutom ska gruppen arbeta vidare med åtgärder.

– Vi får ta ställning till hur vi kan utveckla Doktorandreglerna. Mycket av arbetet har redan kommit igång i och med den här processen. Ett exempel är att vi numera har en gemensam introduktion för alla doktorander vid GU. En annan positiv nyhet är att Sahlgrenska akademien har infört körkort för handledare, så mycket är på gång.

ALLAN ERIKSSON

Förvånande med så stora skillnader

Det är på tiden att det blir en skärpning, tycker Martin Persson, ordförande för Humanistiska doktorandrådet och för Sveriges förenade studentkårers (SFS) doktorandkommitté.

– Jag hoppas att utredningen leder till säkrare och tryggare arbetsvillkor för alla doktorander. Det är oerhört viktigt att det finns regler som följs upp och gäller överallt, så att vi doktorander behandlas på samma sätt.

För Martin Persson, som till vardags är forskarstuderande i historia, kommer resultaten inte som en överraskning. Bristerna inom forskarutbildningen har varit välkända länge. Ändå blev han förvånad över att det är så stora skillnader inom universitetet.

Det är framför allt två områden som Martin Persson ser som särskilt angelägna: studiefinansieringsfrågan måste följas upp så att institutionerna inte kan trixa med olika finansieringsformer. Dessutom behövs bättre rutiner för uppföljning av de individuella studieplanerna, som enligt Martin Persson är det viktigaste instrumentet för utvärdering av hela forskarutbildningen.

– Jag hyser stora förhoppningar om detta arbete. Som doktorand ska man känna sig trygg oavsett var man är.

Grafisk hjälp erbjuds!

NU KAN ALLA centrubildningar, värdskap, större forskningsprogram och verksamheter, som bedöms vara av kommunikations- och forskningsstrategisk vikt, få professionell grafisk hjälp. Vänd dig till projektledare Sofia Lodmark Wallner, e-post sofia.lodmark-wallner@gu.se, eller till din fakultetsinformatör.

Här är några exempel:

- GU (Nationella sekretariatet för genusforskning) är värd för Jämi som är ett program för jämställdhetsintegrering inom staten: www.jamiprogram.se.
- The Linneaus Centre for Marine Evolutionary Biology, CeMEB, www.cemeb.science.gu.se (Centrum för marin evolutionsbiologi).

NYHETER

»Vänta inte. Ta tag i problemen på en gång!«

Att trilla in på måndag morgon med en rejäl baksmälla är minst lika allvarligt som att komma till jobbet berusad.

DET MENAR MORGAN KARLSSON som är föreståndare på Aleforsstiftelsen, som Göteborgs universitet har skrivit avtal med om rådgivning och rehabilitering.

Han berättar att han har mött personer som haft missbruksproblem i över tio år utan att någon har reagerat på arbetsplatsen. Ju längre tid som går, desto svårare är det att göra något.

– Chefen ska inte fundera utan agera. Sedan är det inte lika lätt att veta vad man ska göra vid misstanke om missbruk. Det kan lätt bli fel och besvärligt. Då är det skönt att det finns en konkret karta: Gör så här, följ rutinerna, hjälp kan du få här! Med en bra policy och handlingsplan blir det lättare att ta tag i problemen och i slutändan vinner alla på att det blir en bättre arbetsmiljö, säger Morgan Karlsson som kommer att delta i de utbildningar och föreläsningar som arrangeras i höst.

ALKOHOL ÄR som bekant ett tabubelagt område. Ofta finns det en rädsla för att lägga sig i och en osäkerhet om vad man ska göra.

– Om du misstänker att en kollega har ett alkoholproblem ska du ta upp det som en kännande medmänniska. Ställ inte till med rättgång eller med att skuldbelägga personen och hamna inte i en teknisk diskussion om hur mycket som dracks igår kväll. För

Morgan Karlsson

istället ett normalt samtal och tala om att du är orolig. Alkoholmissbruk är ett stort samhällsproblem. Cirka 10 procent av den vuxna befolkningen har ett alkoholberoende och uppskattningsvis mellan 3 och 5 procent behöver någon form av behandlingsinsats. Översatt till en arbetsplats av GU:s storlek skulle det motsvara ett 100-tal personer. Till det kommer riskbrukarna, som inte missbrukar men som ofta får problem som går ut över jobbet.

De allra flesta kan hantera alkohol med förnuft men för den som tillhör riskgruppen uppstår en gråzon ...

Oftast räcker det med ganska enkla insatser för att få riskbrukarna att dricka mindre. Men det allra viktigaste är att sätta in insatser tidigt, framhåller Morgan Karlsson.

– Det är aldrig för tidigt att handla. Första samtalet är oerhört viktigt.

För varje dag som en missbrukare fortsätter dricka ökar risken att han eller hon skadar sig själv eller någon annan i sin närhet. Personen blir en arbetsmiljörisk och riskerar att bli av med jobbet.

DROGPROBLEM är oftast enklare att hantera eftersom det är förbjudet i lag. Alkohol är svårare av den enkla anledningen att det i princip är fritt fram att suppa sig full varje helg.

– De allra flesta kan hantera alkohol med förnuft och eftertanke men för den som hör till riskgruppen uppstår en gråzon när alkoholberoendet spiller över på arbetstid. Om någon dricker en eller två liter vin varje dag märks det på jobbet dagen efter och påverkar arbetet och arbetsmiljön.

Vid universitetet är det tradition att servera alkohol vid festliga tillfällen och vid representation. I policyn formuleras det försiktigt att det förutsätts att alla tar ett gemensamt ansvar och att det sunda förnuftet får råda.

Men vad detta betyder i praktiken är inte självklart.

– Det handlar inte om att förbjuda ett glas vin vid en disputationshögtid eller liknande men ibland kan man fundera på om det alltid måste serveras alkohol. Jag tycker att man kan visa solidaritet mot alla som har svårt att hantera alkohol. I normalfallet bör det serveras vatten och lättöl men självklart ska man kunna byta ut det mot ett glas vin.

FAKTA

Vem ska man kontakta?

Det är din närmaste chef som har ansvar att agera vid misstänkt eller konstaterad alkohol- och drogpåverkan.

Har du frågor kan du vända dig till:

Emil Grbic, rehabiliteringssamordnare på Personalavdelningen, telefon: 786 5994.

Företagshälsovården Previa, telefon: 031-61 57 00.

Aleforsstiftelsen erbjuder anonym kostnadsfri rådgivning, telefon: 020-22 12 00.

Anonyma Alkoholister är en gemenskap för män och kvinnor som delar sina erfarenheter och hjälper andra att tillfriskna från alkoholism.

Mer information finns på: www.gbg.aa.se/

I höst arrangeras en öppen föreläsning om alkohol- och drogmissbruk på arbetsplatsen. Hur kan man se att en medarbetare har alkohol- eller drogproblem? Vilket ansvar och vilka rättigheter har chefer och medarbetare?

10 november, klockan 9-12, eller 16 november, klockan 13-16. Anmäl dig via kompetensportalen (välj "arbetsmiljöutbildning"): www.pa.adm.gu.se/kompetensutveckling.

ALLAN ERIKSSON

Res enkelt till Jonsnereds herrgård!

Boka din konferens hos oss så ordnar vi med direkttransport från din arbetsplats ut till Jonsnered och tillbaka för en billig peng. Under hösten serverar vi en härlig sconesbuffé till eftermiddagskaffet. I december månad kan ni kombinera er konferens med jullunch eller en trerätters julmeny. Lilla bussen (max 17 pers.) kostar 1 200 kr, och nästa storlek 1 350 kr, för en väg. Tur och retur det dubbla. Är ni fler än 30 så bjuder vi på hemresan (efter klockan 19 tillkommer 200 kr).

Välkommen med din bokning på 786 5959, e-post: konferensbokning@gu.se.

NYHETER

Ny handlingsplan ska visa vägen

Att alla har rätt till en alkohol- och drogfri arbetsplats borde vara en självklarhet. Trots det förekommer missbruk och övertramp, men detta ska nu stävjas enligt ett nytt handlingsprogram. Hjälp och rehabilitering erbjuds.

Adrian Nählinder

GU HAR ANTAGIT en ny policy och handläggningsordning för alkohol och andra droger.

– Det handlar om att tydligt och klart visa på universitetets inställning till

alkohol och droger och inte blunda för att det finns problem, säger Adrian Nählinder på Personalavdelningen.

Den nya policyn inbegriper även droger och omfattar såväl studenter som anställda. Handlingsplanen är en nio punkters lista – med adressuppgifter om vart man ska vända sig – som konkret visar, i första hand chefer, hur man går tillväga.

– I policyn betonas att universitetet har ett arbetsmiljöansvar för studenter och icke-anställda doktorander i frågor kring alkohol och droger på arbetsplatsen. GU har alltid ett ansvar för till exempel att inga olyckor inträffar på arbetsplatsen men när det gäller studenterna finns inget rehabiliteringsansvar. Däremot har vi ett informationsansvar, ett ansvar för förebyggande arbete och kan även erbjuda stöd genom studenthälsovården.

– Huvudbudskapet är att ingripa tidigt och att integrera frågor om alkohol och droger i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Även om det i första hand är chefernas ansvar ska alla anställda och studenter känna till reglerna, menar Adrian Nählinder.

FAKTA

Riskbrukare är en person som inte är beroende av alkohol men vars drickande är eller kan bli skadligt, enligt Folkhälsoinstitutet. Totalt dricker var tionde kvinna och var sjätte man farligt mycket. De är riskbrukare, är fler än alkoholisterna och kostar samhället mycket pengar.

Gav ut boken på print-on-demand

Spara både pengar och miljö. Snabbt och enkelt. Stenkoll hela vägen.

Litteraturvetaren Christian Mehrstam valde en on-demand-tjänst när han skulle ge ut sin avhandling.

BARA DE SENASTE ÅREN har on-line-tjänsterna exploderat på marknaden. Med försäljningsargument som "Gör din egen bok!" och "Se din bok i tryck!" har tryckteknik plötsligt blivit var mans egendom. Även för allt fler doktorander framstår print-on-demand som ett lockande alternativ.

Fördelarna är många, menar Christian Mehrstam. Man sparar tid, pengar och kanske även miljö.

– För det finns inget lager, man använder ingen pappersmassa i onödan.

Själva poängen med print-on-demand är att nya exemplar av en bok trycks först då förlaget får en beställning. Till nästan samma kvalitet som vid offsettryck.

På en gammal stationär Linuxdator har han skrivit och formgivit hela sin avhandling med hjälp av LaTeX, ett avancerat typsättningsprogram.

– Jag är humanist med stort intresse för IT och teknik. Men jag är helt självlärd på layout och på programvaran, som dessutom har sina för- och nackdelar. För mig handlar IT mycket om ideologi. All programvara ska helst vara fri från kommersiella inskränkningar. Den här lösningen blev väsentligt mycket billigare än att ge ut avhandlingen på förlag. Och jag kunde ha full kontroll hela vägen och snabbt och smidigt ge ut boken via en print-on-demand-tjänst.

ÄVEN OM DET FINNS mycket att vinna på modellen tror inte Christian att den passar alla. Han tycker att förlagsverksamheten i grunden står för något gott och att få sin avhandling utgiven på ett förlag ger trots allt prestige, även för universitetet.

– Kontakten med mitt tryckeri var mycket smidig. Det gick som på räls. Jag fick till och med tid till tre provtrycksomgångar, så att jag kunde slipa alla detaljer tills de blev precis som jag ville ha dem.

Christian kunde själv ha valt en enklare utformning men eftersom avhandlingen är resultatet av flera års mödosamt arbete bör den inte slarvas bort i sista stund, menar han.

– Det går inte att vara litteraturvetare utan att fascineras av hantverket. Det är ju spännande med formgivning. Fast designval beror förstås också på innehållet och vilken tradition som råder på institutionen.

Han disputerade tre dagar innan hans doktorandtjänst gick ut.

– Det är jag väldigt stolt över, konstaterar

Full koll hela vägen och inga onödiga utgifter.

FOTO JOHAN WINGBORG

Christian och plockar fram sin avhandling på dryga 300 sidor, som är en djupdykning i filosofiska och vetenskapliga teorier om läsoplevelsens förutsättningar.

– Det är en nog en ganska svår genomtränglig avhandling, säger han och skrattar.

När han får frågan om hur det kändes att bli klar funderar han en stund.

– Att skriva en avhandling är en oerhörd press. Inte bara en kamp mot klockan, utan en process som innebär uppoffringar från alla i ens omgivning, inte minst de närmaste. De får stå ut med en tankspridd pappa och en nervös make. Det slipper de antligen nu, säger Christian Mehrstam, som är glad för att han i höst har fått ett vikariat som universitetslektor.

HAN TROR ATT NÄSTA generation som växer upp med sociala medier och bloggar kommer att vänja sig vid att ständigt kunna uppdatera och kontrollera sina publikationer på nätet.

– Det är på både gott och ont. På mindre än en timme kan jag lägga ut min avhandling gratis på Lulu, en amerikansk print-on-demand-tjänst, och därmed nå ut över hela världen. Print-on-demand sträcker sig bortom vetenskapliga domäner. Nu är det möjligt för vem som helst att ge ut en tryckt bok. Det kanske inte är helt oproblematiskt, men i grunden är det något som är väldigt bra.

ALLAN ERIKSSON

Ny master för alla

Yrkeserfarenhet ska vara meriterande, studierna kan vara fakultetsövergripande och de flesta program ska vara på engelska.

Efter en tveksam början satsar Göteborgs universitet nu på masterprogram.

SAMTLIGA FAKULTETER är eniga både om att masternivån är viktig och om att det behövs en gemensam syn på utbildningarna. Därför pågår nu arbetet på en handlingsplan och en policy med målet att alla fakulteter ska erbjuda masterprogram, dessutom helst på engelska. Men mycket är ännu oklart.

Bland annat handlar det om att reda ut vad den nya nivån, som ligger mellan grund- och forskarnivån, egentligen betyder.

– Den innebär tre olika möjligheter: ett tvåårigt masterprogram, en ettårig magisterutbildning samt enstaka kurser på avancerad nivå som inte ger särskild examen, förklarar Lars Gunnarsson. Han är en av ledamöterna i den grupp som arbetar med handlingsplanen och policyn.

De som går dessa utbildningar gör det också i huvudsak av tre olika skäl: som en förberedelse för forskning, som en del av en yrkesutbildning eller som ett led i det livslånga lärandet.

- EFTERSOM FAKULTETERNA har olika traditioner har de satsat på den avancerade nivån på skilda sätt. Handelshögskolan och Konstnärliga fakulteten har sedan gammalt flera påbyggnadsutbildningar. De har haft ganska lätt för att anpassa sig till den nya strukturen med först en kandidat på tre år och sedan en master på två år. Drygt hälften av de studenter som nu tagit masterexamen kommer därför därifrån. Humanistiska fakulteten och Sahlgrenska akademien har istället satsat mer på den ettåriga magisterutbildningen, dels som nödvändig förberedelse för forskarutbildningen men även som kompetensutveckling för personer i arbetslivet.

Det handlar också om ett ökat samarbete med andra lärosäten och om internationalisering.

– Många mindre högskolor kommer inte att få examinationsrätt för så många masterprogram, förklarar prorektor Lennart Weibull. Det innebär att vi behöver samarbeta mer med dem och självklart är det viktigt att kunna erbjuda studenter med kandidatexamen intressanta utbildningar hos oss. Ett annat skäl är att vi vill öka internationaliseringen och masterprogram på engelska är

MEN BEHÖVER JAG DET HÄR?

JÄ, DET HAR BLIVIT VÄLDIGT POPULÄRT OCH VI HAR INTE MÅNGA PLATSER KVÄR. MEN OM DU SÖKER IDAG, SÅ FÅR DU EN BONUS PÅ 25 POÄNG!

ILLUSTRATION TOMAS KARLSSON

det som utländska studenter efterfrågar mest.

I den strategiska planen betonar Göteborgs universitet vikten av att underlätta studier som går på tvären mellan olika ämnesområden och av att ta tillvara även praktisk kompetens och erfarenhet.

– Och det är en av tankarna med masterprogrammen. Den som vill fördjupa sig i sitt ämne ska kunna göra det, men det ska också gå att istället bredda sig inom något annat område. En biolog kanske vill ta en master inom ekonomi och en idrottslärare kan bygga på med en ledarskapsutbildning. Även den som har kompetens från annat håll, exempelvis yrkeslivet, ska kunna gå dessa utbildningar.

MEN DET FINNS OCKSÅ problem exempelvis när det gäller validering av förkunskaper.

– Dels är det svårt att värdera den praktiska kompetensen, särskilt när det gäller utländska studenter, påpekar Lars Gunnarsson. Men det är också viktigt att ta reda på hur masterutbildningarna fungerat hittills. Bland annat ska de första studenterna som nu gått ut intervjuas.

Ytterligare en svårighet har varit att nå ut med information om denna nya utbildningsmöjlighet.

– Informationen har drunknat bland allt annat som går ut till studenterna, förklarar Lennart Weibull. Det är något vi kommer att åtgärda redan inför nästa termin, bland annat genom att göra en särskild katalog för masterutbildningarna.

I VÅRAS TOG DE FÖRSTA 214 studenterna på den nya masterutbildningen examen. GU Journalen har träffat två av dem.

Lena Carlsson Tell, kontrollervid Högskolan i Skövde, har studerat IT-managementprogrammet.

– Utbildningen var gjord just för oss som arbetar samtidigt som vi studerar. Det innebar bland annat att vi hade sammankomster torsdag till lördag en gång i månaden och att inlämningsuppgifter och grupparbeten var kopplade till verkliga problem i vår vardagsverksamhet. Utbildningen tog mycket tid men eftersom den var så intressant och detta verkligen var något jag ville göra så kändes det inte så jobbigt.

Rasmus Broms, som läst Europaprogrammet, menar att de olika kurserna hade väldigt olika kvalitet.

– Det kändes inte heller som att skillnaderna i krav mellan en master- och en magisteruppsats var särskilt stora. Men det är nog bra att ha gått

ett program som går att jämföra med liknande utbildningar i Europa, det kanske är särskilt viktigt för mig som gått Europaprogrammet.

EVA LUNDGREN

FAKTA

Masterutbildning
Anpassningen till den så kallade Bologna-processen innebär att svenska lärosäten från och med 1 juli 2007 har tre utbildningsnivåer: grund-, avancerad och forskarnivå. På den avancerade nivån kan studenterna välja den gamla ettåriga magisterutbildningen, den nya tvååriga masterutbildningen eller enstaka kurser på avancerad nivå. I maj inledde Göteborgs universitet ett samarbete med universiteten i Uppsala och Lund för att skapa en nationell samsyn på masterutbildningarna. Göteborgs universitet har också tillsatt en arbetsgrupp för att utforma en särskild policy och en handlingsplan för den avancerade nivån med särskild inriktning på masterprogrammen.

Till slut blir vi alla kunder

”Medborgare” är ett ord som används alltmer sällan av politiker. Istället liknas samhället vid en butik där människorna är kunder.

– Den inställningen innebär ett hot mot demokratin. Som medborgare har man ett ansvar. Kunden däremot har bara en enda skyldighet: att pröjsa.

Så säger Bengt Göransson. Han blir ny innehavare av gästprofessuren till Torgny Segerstedts minne nästa år.

– POLITIKEN BEHÖVER intellektualiseras, förklarar förre utbildningsministern, demokratiutredaren och folkbildningsivrvaren Bengt Göransson. Diskussionen måste kompliceras istället för att förenklas. Demokrati handlar inte om att ha det bekvämt utan om att ta ansvar, vara engagerad och att tänka själv.

Det är ordet ”medborgare” Bengt Göransson vill återupprätta. Han vänder sig mot dagens politiker som allt oftare påstår sig företräda det största av alla kollektiv, skattebetalarkollektivet. Det leder till en obehaglig människosyn.

– Om man företräder medborgarna får den som behöver det en fungerande rullstol. Men om man istället representerar skattebetalarna frågar man sig om det verkligen lönar sig att köpa in rullstolar. Ser man samhället som en affärsverksamhet sätter man butiken främst. Medborgaren reduceras till konsument.

POLITIK HANDLAR OM att förändra samhället och om att föra en öppen diskussion. Men idag vill politikerna bara reglera, menar Bengt Göransson.

– Det gäller också yttrandefriheten som på många sätt hotas med argumentet att samhället behöver skyddas. Men yttrandefriheten måste vara absolut. Samtidigt ska debatten vara hyfsad. Det finns de som tror att det är modigt att ”lyfta på locket” genom att uttrycka rasistiska eller intoleranta åsikter. Men jag anser tvärtom att det är värde-

Bengt Göransson blir ny gästprofessor till Torgny Segerstedts minne den 1 januari. FOTO LEIF R. JANSSON/SCANPIX

fullt med ett samhällsklimat där det faktiskt inte är politiskt korrekt att vara intolerant och där människor skäms en smula över att offentligt uttrycka fördomar.

Det är också viktigt att använda konkreta ord och vara begriplig.

– JAG HÖR TILL DEM som säger ”böcker” istället för ”kulturutbud”. Och när jag håller föredrag vill jag att det ska vara enkelt så att jag kan säga samma sak till ungdomar som går första året på gymnasiet som till höga jurister.

Det är inte första gången Bengt Göransson äras av Göteborgs universitet. För tre år sedan blev han hedersdoktor vid Samhällsvetenskapliga fakulteten. Men Segerstedtprofessuren är förstas speciell.

– Jag känner mig nästan generande hedrad. Jag växte upp i ett socialdemokratiskt hem med en far som var stark antinazist och jag hörde talas om Torgny Segerstedt redan som barn. Han ägde en stark integritet och väckte därför aggression hos många, inte minst för att han tillhörde överklassen. Men just på grund av sin bakgrund hade han möjlighet att hävda sina åsikter på ett sätt som personer längre ner på samhällsstegen sällan kan. Han hade en aristokratisk håll-

ning. Men han använde den inte till förtryck utan för att hävda andra människors rätt.

Gästprofessuren till Torgny Segerstedts minne är på ett år.

EVA LUNDRÉN

FAKTA

Bengt Göransson

Född: 1932
Uppdrag: riksdagsledamot 1985–1991, chef för Folkets husföreningarnas Riksförbundet 1971–1982 och ordförande i ABF:s förbundsstyrelse 1980–1982, statsråd med ansvar för bland annat kultur- och mediefrågor 1982, utbildningsminister 1989–1991, ordförande i demokratiutredningen om folkstyret inför 2000-talet 1997–1999. Hedersdoktor vid Göteborgs universitet 2006 och ledamot av förtroenderådet för Jonsereds herrgård.

Tidigare innehavare av gästprofessuren: Asbjörn Eide, Rhoda Howard Hassmann, Michael Freeman, Brian Palmer och Jan Eliasson.

Ditt bästa råd för att klara höstmörkret?

Angela Wulff, professor i marin ekologi

– Jag njuter av höstmörkret som förebådar naturens vintervila och sedan följer en ljus och produktiv vår!

Anneli Scherman, kanslichef, Utbildningsvetenskapliga fakulteten

– Höstmörker kan också betyda härlig träning. Ett råd är att lägga upp ett träningsprogram ute i friska luften, anpassat

för hela året. Ett tips till kvinnor är Tjejklassikern, vilket innebär att man inom ett år genomför Lidingöloppetets 10 km, Vasaloppets 30 km, Vätternrundans 90 km och till sist Vansbrosimmets 1 km. Vår personalhandläggare Ulrika Nordberg och jag har precis klarat första etappen Lidingöloppet, vilket gick över förväntan.

Åke Sander, professor i religionsvetenskap

– Mycket av den forskning som finns på området visar att man dels ska ta en halvtimmes promenad mitt på dagen för att suga upp så mycket av det bleka

ljus som finns (det är bra för ens nivåer av serotonin och andra dylika substanser som håller ens psykiska tillstånd i balans), dels se till att man får mycket sömn, gärna föregånget av ett aktivt kärleksliv.

Carl Johan Bergsten, forskningsingenjör på GoArt

– När det blir mörkt tycker jag att det är mysigt att tända någon av våra kakelugnar. De togs nämligen aldrig bort när centralvärme sattes in i vårt gamla hus så vi

har nio stycken kakelugnar, en i varje rum. Det blir för mycket att tända allihop förstås, men en liten brasa är alltid trevligt.

Staffan Mossenmark, lärare i ljudkonst och komposition

– Jag har precis kommit hem från Porto och Verona, så det känns inte alls jobbigt just nu. Men det är inte lösningen i längden. Jag njuter faktiskt av att det är höst.

Mitt budskap är att bejaka hösten istället för att se den som ett problem. Kura ihop, ta på sig tofflorna och tända ljus hemma. Bejaka hösten!

Ingvar Grimberg, bibliotekarie på Kurs- och tidningsbiblioteket

– Skratta. Det är mitt impulsiva svar. Laga en god middag och umgås med goda vänner. Ägna mycket mer tid åt kärleken.

Plötsligt händer det

När Martin Bergö och hans forskargrupp använde en ny metod för att undersöka potentiella måltavlor för cancerläkemedel, upptäckte de att ett av dessa proteiner också leder till ledinflammation.

Ett nytt forskningsfält har alltså öppnats om ett hittills okänt samband mellan cancerbehandling och reumatism. Det var ingen i gruppen riktigt beredd på.

– Men det är när man ger sig tid att följa upp sådant som man egentligen inte förstår som forskningen blir verkligt intressant, säger Martin Bergö.

På skrivbordet ligger ett sextiotal forskningsansökningar och väntar på granskning, det gäller Vetenskapsrådet, Cancerfonden och NIH. Från datorn hörs Matteuspassionen på dämpad volym, väggarna pryds av olika diplom och när Martin Bergö öppnar ett skåp visar det sig innehålla askar fulla med tegåvor från Shandong University i Kina där han är gästprofessor.

– Varje gång jag kommer dit, eller någon därifrån kommer hit, får jag ett par askar. Jag har verkligen lärt mig att uppskatta kinesiskt te men också de små kannorna som drycken bryggs i.

I somras var han tre veckor i Bretagne med familjen. Men han höll hela tiden kontakt med sin forskargrupp. Det går helt enkelt inte att släppa tankarna på forskningen, inte när han är inne i ett projekt som kan leda till helt nya upptäckter.

– Det jag bland annat forskar om är ett protein som kallas RAS. Det finns i alla celler och reglerar cellernas tillväxt och delning. En mutation kan göra så att proteinet signalerar ohämmat vilket får cellernas tillväxt att skena iväg. Cirka en tredjedel av alla cancerformer beror på den här mutationen.

ÄVEN DEN OVANLIGA sjukdomen progeria, för tidigt åldrande, beror på mutationer i ett liknande protein, och hör därför också till Martin Bergös forskningsområden.

– Tillsammans med amerikanska forskare har vi identifierat en behandling för dessa barn, som sällan blir äldre än 13 år. Behandlingen testas redan och besked om hur det har gått ska komma i december.

Men nu är det alltså ett annat resultat som får det att klia i forskarfingrarna. Nya försök pekar på att det kan finnas ett samband mellan ett enzym forskargruppen studerar och ledgångsreumatism.

– Det är lätt att läsa sig i ett visst forskningsfält eller en särskild sjukdom. Man kanske varken har tid eller resurser att bry sig om oväntade resultat som dyker upp på vägen, och som pekar mot ett annat håll än det man egentligen undersöker. Det är synd för det är just de där överraskande resultaten som kan leda till verkligt spännande forskning. Ett bra exempel är upptäckten av kosmisk bakgrunds-

strålning. Den gjordes av en slump på 1960-talet när Arno Penzias och Robert Wilson experimenterade med en antenn. Ett universitet i närheten höll också på att forska om bakgrundsstrålning, men det var alltså inte de som gjorde upptäckten, utan de här båda fysikerna som egentligen sysslade med något helt annat.

Gör man sina försök på rätt sätt spelar det ingen roll vilka resultat man får, de är alltid intressanta, förklarar Martin Bergö.

Det är också för att oväntade resultat inte går att planera som han är skeptisk till stora strategiska satsningar, som blivit alltmer på modet.

– Det finns inga bevis någonsin i världen för att jättelika konsortier leder till bättre forskning. Tvärtom är det ofta enskilda grupperingar, som forskar om sådant som intresserar dem, som kommer fram till de mest betydelsefulla resultaten. Däremot är det viktigt att ge rejäla anslag till de duktigaste forskarna och inte pytsa ut pengar lite grand här och där, som sedan inte räcker till någonting. Det är en svår balansgång.

ATT DET GÄLLER att ta vara på det oväntade och obegripliga var något Martin Bergö fick lära sig när han tillbringade fem och ett halvt år i USA som postdoktor. Hans mentor var professor Stephen Young, själv en mästare på att ta till vara svårbegripliga resultat och ändra fokus på forskningen när resultaten pekar åt ett nytt håll.

– ”Tillfället gynnar det förberedda sinnet” är ett citat av den franske vetenskapsmannen Louis Pasteur. Men det var som forskare vid Gladstone Institutes i San Francisco som jag fick lära mig hur sant det uttrycket faktiskt är. Året var 1998, jag hade just disputerat vid Umeå universitet och hade beslutat fullfölja min läkarutbildning, när jag fick erbjudandet att komma till USA. Jag funderade inte länge utan packade och gav mig iväg. Och utan min tid där hade jag nog inte blivit forskare. Jag kom till en plats där det fanns hur mycket resurser som helst och där jag fick en stor frihet att göra vad jag ville. Och så hade jag turen att få arbeta med en så generös person som Stephen Young som dessutom lät mig ta hem en stor plattform med modeller till mitt arbete här i Göteborg. Att tillbringa några år utomlands är otroligt värdefullt och idag nästan en förutsättning för att bli forskningsledare.

ÄVEN OM MARTIN BERGÖ brukar beskriva sig själv som cancerforskare och naturligtvis gärna vill bidra till bättre behandlingar av svåra sjukdomar är det forskningen i sig, att förstå hur olika system i kroppen fungerar, som driver honom. Och att han har möjlighet att forska ganska förutsättningslöst beror på att han är en i den lilla utvalda grupp unga forskare som fått medel från EU:s nya forskningsstiftelse, European Research Council. Förra året var han dessutom en av mottagarna av Eric K. Fernströms pris till yngre särskilt lovande forskare.

oväntade

FAKTA/Martin Bergö

Arbetar: Docent vid avdelningen för molekylär och klinisk medicin

Familj: Hustrun Viktoria, sönerna Alexander, 8 år, och Markus, 6 år

Bor: I Onsala

Personer jag beundrar: Selma Lagerlöf och Viktoria Bergö

Egenskaper jag gillar/ogillar

hos människor: Envishet/lathet

Intressen: Litteratur, poesi, musik, historia, familjen, resor

Favoritdiktare: Ferlin, Stagnelius, Tegnér

Favoritmusik: Tjajkovskij, Rachmaninov, Bach

Bok på nattduksbordet: Simon Sebag Montefiore: *Potemkin och Katarina den stora – en kejsarlig förbindelse*

Senaste film: *Che* av Steven Soderbergh; två filmer om Che Guevara

Favoritmaträtt: Mammans köttfärsbiffar

Viktigt att slå vakt om politiskt: Skolan, skolan, skolan

Gör helst på semestern: Fridyker

Ändå ser han sig inte som en utpräglad medicinare. Kanske är han till och med mer humanist än biolog?

– Jag kommer från ett hem där musik och litteratur var en del av vardagen. Jag spelade piano och trumpet och var också engagerad i olika musikaliska aktiviteter i Missionskyrkan hemma i Lerum. Min pappa spelar förresten fortfarande jazz i flera jazzband. Men eftersom både min far, farfar och farfars far var ingenjörer var jag nog ganska inriktad på att gå på Chalmers. Under gymnasieåren var det dock kustjägarskolan som hägrade, jag låg i hårdträning ett helt år för att komma in. Det var först efter den utbildningen som jag bestämde mig för att läsa biologi och kemi samt börja forska. Men jag kom också in på läkarlinjen som jag läste parallellt med forskarstudierna. Så mitt kulturintresse fick bli en fritidssyssla, men är fortfarande något jag ägnar mig åt så mycket jag kan.

Poesi hör till Martin Bergös passioner, men också annan litteratur, även historia. På nattduksbordet ligger en bok om Katarina den stora och hennes märkliga förhållande till Potemkin.

– Det är ju han som är känd för att ha byggt upp falska byar inför kejsarinnans besök för att få henne att tro att tillståndet i landet var bättre än i verkligheten. Men den här boken hävdar att Potemkin inte alls lurades så mycket som det påstås och att mycket av det han lät bygga fortfarande finns kvar.

MEN MUSIK OCH LITTERATUR är inte bara roligt. Det är också när han sysslar med annat som Martin Bergö får sina bästa idéer, ofta sent på kvällen när övriga familjen gått och lagt sig.

– Jag springer eller åker inlines ett par gånger i veckan och samtidigt lyssnar jag på exempelvis någon podcast från Nature eller Science som oftast inte alls handlar om det jag forskar om. Att läsa och lyssna mycket på andras texter ger stimulans till det egna skrivandet.

Det är något Martin Bergö gärna framhåller när han ger föreläsningar i hur man skriver forskningsansökningar.

– Även om språket i en roman, dikt eller ett historiskt verk förstås är helt annorlunda än språket i en ansökan blir man ändå bättre på att skriva också om forskning om man läser regelbundet. För självklart bör man försöka skriva ansökningar på ett så intressant sätt som möjligt, med enkla ord, istället för att krångla till det.

Att intressera sig för sin omgivning är också betydelsefullt, menar Martin Bergö. Som barn lärde han sig bland annat rabbla alla USA:s presidenter och stater, alla världens huvudstäder, Sveriges alla fåglar på latin samt ett otal svenska dikter.

Tillsammans med sönerna Alexander och Markus har han också spelat fiol med Suzukimetoden. Det innebär att föräldrarna lär sig spela tillsammans med barnen, till att börja med utan noter. Martin Bergö har partiellt absolut gehör vilket gör att han hör när fingret hamnar det minsta fel på strängen.

– Att ha bra gehör kan vara fruktansvärt irriterande exempelvis när man lyssnar på en konsert och något instrument är lite felstämt. Men det är oerhört njutbart när allt stämmer. Gehör är för övrigt ytterligare en sak som vore intressant att studera. Vad beror det på, vad är det bra för, varför har en del människor det och andra inte?

Sådant kan Martin Bergö fundera över när han på kvällen får en ostörd stund för sig själv hemma i villan i Onsala. Då, när dagen lugnat ner sig, kan han lyssna mer koncentrerat på Rachmaninov eller Skrjabin, gå igenom ansökningar, skriva och få helt nya tankar i huvudet.

– Vad jag önskar inför framtiden? Att hålla på ungefär som nu och vara beredd på det oväntade.

HÖJDEN AV LYCKA

text VIVEKA BLADH | foto JOHAN WINGBORG

Bra utrustning och bra säkringsförhållanden, ja då är bergsklättring som bäst, menar Petra Boström, doktorand vid psykologiska institutionen. Det är då hon kan koppla bort alla måsten och hinner småprata med sina klättervänner.

Säkringar? undrar kanske en del. Ja, det handlar om de fästen eller säkringar man kilar in i berget för att låta klätterlinorna löpa genom. En inte oväsentlig detalj eftersom det är de som ska stå rycken om bergsklättraren skulle tappa fästet.

– Det har hänt mycket sedan jag började klättra, säger Petra Boström. I början var jag orädd och omedveten om riskerna. Jag förlitade mig på att mina kompisar var bra på att säkra. Efter att ha slagit mig så insåg jag att det fanns mycket att lära när det gällde säkerhet.

EN ARBETSKAMRAT fick med Petra Boström på ett första försök för drygt sju år sedan och hon kom direkt in i ett nätverk av människor som klättrade. Framför allt är det sportklättring ute i naturen för hennes del, men då och då även traditionell klättring där klätterteamet sätter säkringar själv. Men trots några törnar har lusten att klättra i berg inte sinat. Petra Boström nickar som för att understryka, när hon förklarar att det är en del av henne själv numera.

– Det är helt enkelt inte utbytbart mot något annat. Det är en helhetsupplevelse med träning och att vara ute, men också med umgänge. Första gången fick jag en otroligt stark lyckokänsla då kroppen gick igång av adrenalin och hög höjd. När

jag tränade på gym och gick på gympa och aerobics kunde det vara tungt att ta sig iväg till träningen, men så är det inte nu. Jag har en längtan ... ja, jag kan inte låta bli.

HON OCH HENNES MAN lärde känna varandra efter några gemensamma stunder på bergväggarna och semesterresorna brukar gå till områden där man kan hitta fina klippor, till exempel i Frankrike, Spanien och Italien.

– Sedan vi fick barn har det blivit mindre, men så ofta vi har barnvakt klättrar vi ihop och det är underbart att ha det tillsammans. Man blir också mer tillåtande att den andre är iväg och klättrar.

Numera bor familjen i Utby, som är känt för sina branter, där de snabbt hittat andra familjer med samma intresse. Så Petra försöker hinna iväg och klättra två gånger i veckan.

Om man jämför forskararbetet och bergsklättring, finns det några likheter?

– Det har jag aldrig funderat över, men bland de doktorander jag känner finns många bergsklättrare, säger hon lite fundersamt.

Många som doktorerar är prestationsinriktade och det är ju vanligt även inom bergsklättring konstaterar hon, men tillägger att det ändå finns en lekfullhet i klättring, där man kan komma bort från allt och slippa använda huvudet så mycket.

Hon har kommit nästan halvvägs med en studie i utvecklingspsykologi som rör föräldrar till barn med intellektuella funktionshinder.

– Jag fokuserar på hur de uppfattar sina barn känslomässigt. De har fått beskriva sina barns beteenden och utveckling.

För att få en jämförelsegrupp genomför hon samma studie med barn utan hinder.

– Föräldrarna är ju också de primära vårdarna för barnen och studien kan vara värdefull för dem, habiliteringspersonal och andra som möter barnen, så att man kan vidga stödet till barnet.

DET ÄR OERHÖRT OLIKA reaktioner bland föräldrar som får en diagnos om intellektuellt funktionshinder hos sitt barn – för en del kan det leda till konflikter mellan föräldrarna och stora påfrestningar, medan andra vänder det till något positivt och ser att barnen har särskilda egenskaper.

Under tiden som forskare har hon själv fått barn och i början väckte samtalen med föräldrar en del oro.

– Många av föräldrarna får kämpa mycket med att få hjälp från myndigheter. Det kan ta tid att få det stöd man har rätt till, exempelvis om barnet har en ovanlig diagnos.

En del föräldrar tycker att det är svårt att be om hjälp, berättar Petra. Andra blir väckta många

- Vi flyttade till Utby för att ha nära till klättring, säger Petra Boström. Jobbet tar man sig ändå till, oavsett var man bor.

På våren dyker rumporna upp. FOTO MIA ERICSON

En utsikt med närkontakt

FAKTA/Petra Boström

Ålder: 37 år

Familj: man och tvåårig son

Bor: hus i Utby

Gör: doktorand i utvecklingspsykologi vid psykologiska institutionen på Göteborgs universitet, hon arbetar med en studie av föräldrar till barn med intellektuella funktionshinder

Fritidsintresse: bergsklättring

gångar om natten år efter år. Funktionshindret kan påverka hela familjen.

Efter den kvalitativa delen av studien arbetar hon nu med ett stort kvantitativt material som samlats in under flera års tid med samma familjer.

– Några saker som är gemensamt för bergsklättring och forskning är att det kräver tålamod och uthållighet; nu har jag mycket mer tålamod att sitta och skriva, skriva, skriva eller räkna än jag hade tidigare. Både i forskningen och klättringen måste man kunna lita på att man kan komma dit man tänkt sig även om vägen dit är okänd.

➡ **UTSIKTEN FRÅN MITT SKRIVRUM** är väl kanske inte det första jag berättar om när jag ska beskriva varför det är så bra att arbeta just i det rum där jag befinner mig. Det blir snarare att man nämner närheten till duktiga kollegor och annat som underlättar och stimulerar arbetet. Fönstret och utsikten är mer något man nämner lite skämtsamt med tanke på att vi befinner oss halvt under marken i souterrängplan i slutet på medicinrelängan uppe på berget.

Men, vid närmare eftertanke är utsikten inte så dum i alla fall. Inte för att den på något sätt är vacker i horisonten, utan för att den snarare tränger sig på, på ett konkret sätt. Vädret och årstiderna bokstavligen knackar på fönstret och gör sig hörda. På hösten regnar det så det smattrar på rutan, blåser så det knakar i fönstren och de nedfallna löven yr runt så det rasslar mot rutan. Snöar det på vintern så är det sällan som det snöar lugnt och stilla just vid marken utan snöflingorna virvlar och pockar på uppmärksamhet. På våren vet man när solens strålar börjar värma på allvar för då dyker "rumporna" upp i fönstret. Under lunchen och på raster sätter sig studenter på fönsterbläcket för att få lite sol i ansiktet (utan att kanske tänka på att jag ser den andra delen). Senare märker man när försommaren och växtligheten tar fart för då letar sig doften av nyklippt gräs in och påminner om att det blir sommar även i år. Så fastän att vyn från mitt fönster inte är något att skryta med ger den en uppdatering om hur världen snurrar på utanför, och det är väl det som är meningen med att ha ett fönster?

MIA ERICSON

Forskarassistent vid sektionen för psykiatri och neurokemi

Mot RIO DE LA PLATA

2010 är det 200 år sedan Jean Baptiste Bernadotte av Sveriges riksdag valdes till kronprins och tronföljare.

Bernadotte blev regent över både Sverige och Norge men riktade också blicken längre bort – mot Rio de la Plata i södra Latinamerika.

I en kommande bok berättar Maria Clara Medina, forskare vid Göteborgs universitet, historien om den svenske regenten som ville bli kung i Sydamerika.

OM JEAN BAPTISTE BERNA DOTTE, senare kung Karl XIV Johan, hade lyckats i sina ambitioner skulle Evert Taubes visa *Fritiof och Carmencita* handlat om en svensk provins på andra sidan jordklotet.

Men planerna förverkligades aldrig. Vad var det som hände?

I tre år har Maria Clara Medina, forskare på institutionen för globala studier, försökt ta reda på det. Hon har grävt i svenska, franska och argentinska arkiv. Det hon har funnit kan komma att förändra bilden av förhållandet mellan Sverige och Argentina.

– Argentina och Sverige har historiskt en mycket speciell relation. Förutom Evert Taube finns det en hel del andra kontaktpunkter. Jag belyser en okänd period i dessa relationers historia, säger Maria Clara Medina som själv är född och uppväxt i Argentina.

I VINTER KOMMER BOKEN, till att börja med på spanska. 2010 är nämligen också året då Latinamerika firar 200 års självständighet. Som en del i jubileet ger man i Argentina ut boken.

1810 var Sverige i stort behov av en tronföljare. Kung Karl XIII hade inga barn som överlevt till vuxen ålder. Jean Baptiste Bernadotte, en av den franske kejsaren Napoleons marskalkar, övertalades att komma till Sverige som kronprins kandidat. Den svenska riksdagen valde Bernadotte.

Karl Johan, som han kom att heta, blev 1814 också kronprins av Norge. 1818 kröntes han till kung men hade då sedan länge haft regeringsansvaret.

År 1816 befann sig kronprinsen i ett osäkert läge. Napoleonfientliga personer ansåg att Bernadottes bakgrund var opassande. På andra

sidan Atlanten hade vicekungadömet i Rio de la Plata år 1816 delats upp i nya länder: Bolivia, Paraguay och Argentina. Men det dröjde länge innan de nya nationerna hade erövrat legitimitet hos folket.

DEN SVENSKA KRONPRINSEN beslöt att skicka ett sändebud till den grundlagsstiftande församling som var sammankallad i staden Tucumán i nordvästra Argentina. Det blev den svenske officeren Johan Adam Graaner. Han skulle uttröna om Sverige kunde skapa en politisk union med Rio de la Plata så som man hade gjort med Norge.

Graaner har kommit att bli en huvudperson i Maria Clara Medinas forskningsarbete.

– Hela projektet byggde till att börja med på en text som författats av Graaner. Han dog tidigt och alla hans personliga papper sparades och arkiverades. De har inte tidigare använts i forskningssyfte, säger Medina.

En hel del av materialet finns arkiverat på Stockholms slott. Också i Kungliga Biblioteket i Stockholm finns värdefulla dokument.

- DET VAR VÄLDIGT SPÄNNANDE, ingen hade tittat på materialet under de senaste 70–80 åren. Jag anade att det skulle vara intressant men inte att det var så intressant.

Maria Clara Medina hittade bland annat korrespondens mellan kronprins Karl Johan och Rio de la Platas statsöverhuvud Juan Martin Pueyrredon.

De två var födda i samma sydfranska provins, Bearn, med bara två års mellanrum.

Bernadotte och Pueyrredon skrev till varandra på franska. Också Pueyrredon uttryckte ett visst intresse av att knyta band med Sverige. Bernadotte var dock mer pådrivande och ville ta ytterligare steg mot en förening. Han fick dock aldrig något riktigt svar på sina frågor. Rio de la Platas statsöverhuvud ville hellre berätta om goda viner och skicka hälsningar från sin familj.

1819 insjuknar Graaner när han är på väg med båt från Chile till Sverige. Han har på Karl Johans uppdrag genomfört sin andra resa till Rio de la Plata.

Graaner avlider på båten och begravs i Stilla havet. Hans tillhörigheter skickas till Sverige där de arkiveras.

Med Graaners död går luften ur projektet. Han hade fungerat som en motor för kontakterna mellan Sverige och Rio de la Plata.

– Bernadotte var en initiativrik människa som blev mycket entusiastisk för vissa projekt. Men han tappade snabbt intresset.

ATT KARL JOHAN så småningom verkligen blev kung, först i Norge, sedan i Sverige, var också en viktig faktor för att Rio de la Plata-projektet dog, anser Medina.

– Då var hans legitimitet mer förankrad i den svenska verkligheten. Den svenska adeln hade accepterat honom och han behövde kanske inte det här projektet.

I Argentina var det en orolig tid med interna konflikter och inbördeskrig.

– Det kunde ta tre månader för ett brev från Buenos Aires till Stockholm. I Sverige hade det kanske inte hänt så mycket men i Argentina hade man under den tiden hunnit med tre nya presidenter.

I tre år har Maria Clara Medina arbetat med projektet. Att hon började intressera sig för detta har med hennes egen historia att göra.

Hon föddes och växte upp i staden San Miguel de Tucumán. Där finns Casa Historica, det hus där Argentinas självständighet förklarades.

– Vi besökte Casa Historica minst två gånger om året och jag lekte där som barn. Jag är uppväxt i mytologin kring detta.

AV FAMILJESKÄL flyttade hon till Sverige 1994. Under sina doktorandstudier läste hon om dokumenten kring dessa händelser och så väcktes hennes intresse.

Som historiker prisar Maria Clara Medina svensk arkivtradition och offentlighetslagstiftning.

– Sverige är en historikers paradiset, säger hon.

I Argentina är det betydligt svårare att hitta material. Många dokument brändes och hela arkiv slängdes under de militärdiktaturer som kom till makten 1955 och 1976.

”Det kunde ta tre månader för ett brev från Buenos Aires till Stockholm. I Sverige hade det kanske inte hänt så mycket men i Argentina hade man under den tiden hunnit med tre nya presidenter.

FAKTA/Maria Clara Medina

Ålder: 44 år

Yrke: Disputerad universitetsadjunkt vid institutionen för globala studier på Göteborgs universitet. Filosofie doktor i historia vid GU samt en masterexamen i socialantropologi från Chile

Född: Tucumán i Argentina

Bor: Västra Frölunda i Göteborg

Familj: Sambo i Göteborg och släktingar på båda sidor av Atlanten

Intressen: Skönlitteratur, musik, bio och fotboll

A PLATA

Därför har inte ens Argentinas historiska akademi haft ett exemplar av det dokument som skapat bilden av nationens födelse och som är baserat på Graaners text. Det kommer nu, tack vare Medinas forskning, att publiceras i Argentina i samband med 200-årsjubileet.

DEN SVENSKA UPPLAGAN av Medinas bok blir inte en översättning av den spanska. Hon skriver helt enkelt en ny bok på svenska.

– Det blir samma historia fast ur ett annat perspektiv.

Medina är också genusforskare och pekar på maskulint nätverksbildande och homosocialitet som en förklaring till varför de här kontakterna över kontinenterna lyckades så bra.

– De var kavaljerer, alla män, och hade uppfostrats i samma franska kulturtradition. De hade samma språkkunskaper, kulturkapital och livserfarenhet och så klasstillhörigheten, förstås, säger hon.

MARIA CLARA MEDINA trivs bra i Göteborg även om klimatet är ett helt annat än där hon föddes.

– Jag kommer från det soligaste stället i Argentina. Temperaturen i Sverige är inget problem för mig, däremot mörkret. Det klarar jag fortfarande inte riktigt, trots mina 15 år här.

Hon känner sig hemma i den svenska kulturen och har flera favoritförfattare.

Så småningom kan hon också tänka sig att själv skriva en roman – om Johan Adam Graaner.

– Hans figur skulle passa mycket bra som romantisk hjälte.

Maria Clara Medina älskar det svenska språket som hon tycker är "fantastiskt poetiskt".

När jag säger att hon talar mycket bra svenska tackar hon och tillägger:

– Jag skulle vilja låta lite mer göteborgsk. Det låter så trevligt.

Vad tycker européerna?

➔ **- Vi befinner oss i en** turbulent tid. Men oron har gjort människor mer positiva till EU, konstaterade Margot Wallström, vice ordförande i EU-kommissionen vid konferensen Understanding European Public Opinion. Konferensen, som hölls 28-29 september i universitetets huvudbyggnad i Vasaparken, byggde på resultat från den stora undersökningen Eurobarometer där 30 000 européer fått svara på hur de ser på den ekonomiska krisen, klimatfrågan och livet i stort.

– Nio av tio svenskar är nöjda med sina liv. Men ekonomin är något som oroar allt fler, både i Sverige och i andra EU-länder.

Fattigdom är ett problem vi ofta förknippar med andra delar av världen.

– Men det finns fattiga människor också i Europa och större jämlikhet är något EU måste prioritera. Men även de som oroar sig för den ekonomiska situationen är ändå ganska förtröstansfulla när det gäller den egna förmågan att klara sig. Det finns trots allt en optimism hos européerna.

Europabarometern visar också att svenskarna är mer intresserade av att värna miljön än EU-medborgare i allmänhet. Men intresset för EU är inte så stort.

– Alla behöver inte älska EU, betonade Margot Wallström. Kärlek är något man reserverar för familjen och kanske hunden. Men det är viktigt att medborgarna känner förtroende för att EU gör rätt saker. Vi måste underlätta för människor att rösta och få dem att känna att EU angår dem och inte bara är till för en liten grupp särskilt invidga.

Opinionsundersökningen Eurobarometer har funnits i 36 år och genomförs två gånger per år.

Årets konferens var speciell eftersom det är första gången företrädare för alla andra stora opinionsundersökningar i världen möts: World Values Survey, Latinobarómetro, AsiaBarometer, Afrobarometer, European Social Survey, International Social Survey Programme samt Eurobarometern.

Pam Fredman var värd för konferensen **Understanding European Public Opinion**. **Margot Wallström** menade att **alla inte behöver älska EU**.

FOTO JOHAN WINGBORG

Brighton course may be discontinued

➔ **The University** has offered English courses in Brighton for the last 34 years. However, the Faculty is now withdrawing its financial support, saying that the Department should be able to raise the necessary funds by arranging more commissioned courses and courses for staff. It is unclear whether this would generate enough revenue to finance the courses in Brighton.

Are the elderly discriminated against?

➔ **Alf Ronnby**, senior lecturer in social work, used his right to work part time and wanted to keep doing so after turning 65. But that was not OK. His department told him that to be allowed to work until age 67 he would have to work full time. Two different rules are obviously in conflict.

The postgraduate programmes criticised

➔ **A new evaluation** report shows that the University's faculties treat their doctoral students differently despite a common set of rules and regulations for postgraduate studies. The report also reveals that several departments are not sufficiently knowledgeable about the regulations.

New alcohol policy

➔ **There is a new** University action plan and policy on alcohol and illicit drugs. "We must clearly communicate the University's stance in these matters and not pretend the problems do not exist", says Adrian Nählinder at Human Resources. All staff and students are subject to the policy. The primary message is to intervene early and to make the work with alcohol and drugs part of the University's work environment management.

Focus on new masters programmes

➔ **Vocational experience** will be considered a useful qualification for acceptance, the programmes may be of inter-faculty nature and most programmes will be conducted in English.

New Segerstedt professor

➔ **Bengt Göransson**, former Swedish Minister of Education and Cultural Affairs, is next year's Torgny Segerstedt Guest Professor. He wants to direct attention to the language used in our democracy. "The citizens are often called customers. But to be a citizen is to take responsibility in many areas. A customer has only one responsibility – to pay."

Global climate chal

Jessica Coria, a young researcher from Chile, did not choose environmental research just by chance. In her home town of Santiago air pollution is one of the major health hazards. Coming to Gothenburg has given her the opportunity to work with top researchers, providing her with fresh insights into her own work.

JESSICA WAS AN ASSISTANT professor at Santiago de Chile when she met her current boss, Thomas Sterner, at a workshop in Costa Rica.

"He suggested that I apply for a postdoctoral post, which I did and was successful." So before coming to Sweden she already knew some people in Gothenburg which made it easier for her to get used to the comparatively harsh Swedish winter and the fact that in comparison to Latin Americans, people here are a bit shy.

"The Department of Economics is a wonderful place to work – so international and with lots of researchers in different fields, there are so many people from different countries and you can feel they empathise with you. Added to that, my boss Thomas Sterner is wonderfully supportive. His personality generates a special atmosphere here," Jessica says.

PROBLEMS RELATING to environmental economics are quite topical in Latin America. Countries are facing a trade-off between economic growth and protecting the environment and they do not have sufficient expertise and institutions to administer environmental policies. This pertains to Chile in particular, a country with major air pollution problems. For example, the capital Santiago de Chile with its six million inhabitants is the third most polluted city in Latin America.

"Chile is an example of a country trying to grow economically and simultaneously trying to deal with environmental issues," Jessica explains.

However, Chile is also a pioneer in environmental policies: it was very early in introducing a tradable permit programme – a policy used to control pollution by promoting incentives, with a concomitant reduction in pollution. Monitoring the environmental performance of businesses is very costly and consequently not particularly accurate. Furthermore,

the country is struggling with institutional problems in the field and a lack of transparency and understanding of the environmental policies.

"MY STAY HERE is providing me with a perspective on environmental policy in general and also more experience about Chile – a better understanding of why the tradable permit programme isn't working very well in Santiago."

Jessica is not only a researcher but also a teacher at the Environmental Economics Unit.

What are the major differences between students in Chile and Sweden?

"I think the system is quite different – in Chile the students are not so independent, they spend more hours in the university and they are more afraid to raise questions since there is

a more distant relationship between students and teachers. The students here also feel more confident about asking questions relating to different perspectives, they are not afraid of giving a wrong answer. This is a nice environment for teaching and debating."

SO FAR, after almost two years in Sweden, what is your most positive impression?

"I'm impressed by the social welfare system. There is no real poverty here; you don't see people begging for money in the streets or living in precarious conditions. I think this is a very good thing and it produces a more stable social atmosphere," Jessica concludes with a lovely beaming smile.

"My stay here is providing me with a perspective on environmental policies in general and also more experience about Chile..."

PHOTO JOHAN WINGBORG

lenges

SHORT FACTS

Jessica Coria

Age: 30

Family: Boyfriend and family in Chile (mother, father, brother, sister, two nephews and two nieces)

Home city: Santiago de Chile

Research field: Economic Regulation, Environmental Economics, Policy Making

Favourite music: Coldplay, The Cranberries, Juanes and Elvis Presley.

Hobbies: Knitting, painting, travelling.

The most surprising thing about Sweden: Equality.

The most interesting/surprising thing about Chile: The variety of landscapes.

How I came to be interested in environmental issues:

When I was working one summer as a research assistant in a project run by the National Environmental Protection Agency, CONAMA.

Jan-Åke Wiman and Fränk Grossman hope to collaborate more in the future. FOTO JOHAN WINGBORG

»Sweden is much more equal«

“ERASMUS, WHO’S THAT?” That was the first question that Fränk Grossmann asked when instrument maker Jan-Åke Wiman paid him a visit at the University of Freiburg last year.

In September he repaid the visit, taking advantage of the Erasmus staff training programme.

“Teachers and scientists have networks of contacts all over the world, but meeting colleagues to discuss mutual problems and exchange experience ought to be important to staff at all levels.”

In Freiburg, Fränk Grossmann is head of the physics workshop. Making advanced instruments is expensive, and one of the reasons that he is hoping for more collaboration with other universities is the prospect of reducing costs.

“We can use each other’s machines, compare tests and send results to colleagues with dif-

ferent experiences than we have in Freiburg. We can open our minds to other ways of doing things and make friends with colleagues all over the world.”

This visit is just for one week which might seem rather short.

“But it’s difficult for most staff to be away for longer periods”, Jan-Åke Wiman points out. “However, even a short visit can be fruitful and, above all, meeting people face to face makes further contacts so much easier.”

So, what are the major differences between universities in Sweden and Germany?

“In Germany the professors would never go down to the workshops to discuss different projects,” explains Fränk Grossmann. “Sweden is much more equal, I’ve even played floorball with the professors here. I think that’s wonderful.”

Popular cinnamon bun course!

One hundred and fifty applications in less than 24 hours. The course in Swedish for guest researchers and free-mover students is attractive. Maybe because it’s called the “cinnamon bun course”.

“YEAH, WE CALL IT THAT because it addresses that Swedes like to hang out at cafés and eat cinnamon buns”, says Pernilla Danielsson, Director of International Relations at the University of Gothenburg’s Vice-Chancellor’s Office.

She adds that Swedish words like ‘påtår’ (meaning the second cup of coffee in the same sitting) are difficult to learn unless you also learn about Swedish cultural peculiarities such as coffee breaks. Several course sections in Swedish for beginners are just about to start for guest researchers and free-mover students.

“We have noticed a need for this kind of course

at least in the nine years I have been working here”, says Kerstin Jaktén, Student Counsellor at the Department of Swedish.

There used to be a Swedish for beginners programme for guest researchers, but it has not been offered in recent years due to a lack of funding. Jaktén says that the University has had to refer interested students and researchers to alternative providers of adult education that offer courses in Swedish.

THE UNIVERSITY is launching a central project where both guest researchers and free-mover students will be offered courses in Swedish. “The Vice-Chancellor has decided to focus on internationalisation, and when we looked at what we had we noticed that there were voids to be filled for guest researchers, for example with language courses”, says Pernilla Danielsson.

The sections filled up immediately. There were 150 applications in less than 24 hours. The course offers an introduction to the Swedish language, Swedish culture and Swedish phenomena at the A1 level, and the plan is to eventually offer courses at the A2 and B1 levels.

THIS IS A PILOT PROJECT in terms of course capacity. Kerstin Jaktén believes that Swedish courses may have many positive effects, for example that researchers and students get to meet other people in their situation.

“I think it feels better to live here and that you feel better as a researcher or student if you know some Swedish. Maybe we will see more people staying here indefinitely.”

VIVECA BLADH

Oändligt utdragen utbildning – varför?

FÖR MIG TOG DET 18 ÅR att bli klar med doktorsavhandlingen. Det finns givetvis massor av olika skäl till att det tog så lång tid. Ett är emellertid relationen med mina handledare. Jag är medveten om att varje doktorand som klagar på sina handledare upplevs som besvärlig och det är tradition inom universitetet att doktoranden ska hitta problemen hos sig själv. Sannolikt kommer många att tänka så om mig nu, fast jag till slut lyckades disputera. Min intention är emellertid i första hand inte att de handledare jag hade de första 15 åren av min karriär som doktorand ska få sota för att deras hänfulla kommentarer, detaljkritik av manus som istället hade behövt övergripande synpunkter, underlåtenhet att läsa mina manus och återkommande uppmaningar (sisådär vart tredje år) att börja om på ny kula (för så var det), inte bara har bidragit till att sätta käppar i hjulet för min karriär utan också har påverkat hela mitt liv på ett negativt sätt. Jag måste gå vidare i mitt liv och vill därför vara konstruktiv. Det som hände mig ska inte behöva hända andra doktorander.

Det är givetvis omöjligt att säga om orsaken till mina handledares beteenden är brist på allmän handledarkompetens, kunskapsbrister inom det specifika ämnet, skillnader i vetenskapssyn mellan doktorand och handledare eller helt enkelt dålig personkemi. En sak är dock säker:Handledningsprocesser

måste tas på större allvar och följas upp bättre. Ingen tjänar på att det drar ut på tiden i det nästintill oändliga.

I mitt fall hade det varit bättre om handledarna på ett tidigt stadium hade sagt till mig att ”vi passar kanske inte ihop”. Självt vågade jag inte. Särskilt som jag tidigare hade avpolletterat en handledare ur handledningskommittén som gav synpunkter på ett för mig ohanterbart sätt (jag brukade få trösta denne handledares andra gråtande doktorander). Jag tänkte att nu får jag acceptera de två som är kvar. Det hade till och med varit bättre om de hade uppmanat mig att sluta mina forskarstudier.

GENERELLT ÄR JAG nog ingen mästare på att ta emot negativa synpunkter. Men med kompetenta feedbackgivare kan den förmågan övas upp. Än viktigare är det att relationen som kritiken framförs i är trygg. När det gäller barn talar man ibland om vikten av att det finns någon annan vuxen de kan prata med, särskilt om det rör saker som har med föräldrarna att göra. Som sista säkerhet finns Bris.

Det kan dock kännas olustigt för doktoranden att kontakta doktorandombudsman eller liknande. För mig kändes det som en alltför drastisk åtgärd. Jag var rädd att stämplas som en besvärlig och ohanterlig doktorand om jag åter skulle kritisera min handledare. Dessutom fanns en rädsla hos mig att kritik mot handledarna skulle

falla tillbaka på mig själv i form av än mer tafatt framförda kommentarer. Därför fungerar inte det uppföljningssystem som idag finns, där doktorander fyller i ett formulär om hur forskarutbildningen går (utrymme för att bedöma handledarna finns) som sedan handledaren ska skriva under.

MINA FÖRSLAG TILL förbättringar är följande. Doktorandens rätt att själv välja vetenskapligt synsätt måste debatteras. Idag är det hela oklart. Som i många andra sammanhang råder det på papperet en stor frihet för doktoranden, men när det kommer till kritikan vill/kräver de flesta handledare att doktoranden anammar handledarens synsätt. Ett beslut i frågan vore därför att föredra. Om doktorand och handledare ska ha samma vetenskapliga synsätt är det bra om doktoranden vet detta från början. För doktorander som är osäkra på var de står skulle det kunna vara nyttigt att få pröva sig fram, under en begränsad tidsperiod, med flera olika handledare. Om beslutet blir att det är fritt fram för olika synsätt i handledarrelationen måste handledarna utbildas i att hantera andra vetenskapliga synsätt än det egna.

Generellt bör mer vikt läggas vid fastställandet av handledare för doktoranden. Förslagsvis kunde en öppen diskussion föras om inte bara vetenskapligt synsätt och ämneskunskaper utan också personkemi och tillit.

En sådan diskussion borde inte bara inkludera doktoranden och presumtiva handledare utan också någon utomstående forskare, gärna någon från en annan institution. Någon som kan vara neutral och som vågar föra fram oönskade synpunkter.

Mitt huvudsakliga förslag är dock att relationen mellan handledare och doktorand, och därmed hela forskarutbildningsprocessen, följs upp bättre. Även här kunde en forskare – gärna med lite blick för mänskliga relationer – göra en insats. Varje år skulle denna person kunna utvärdera doktorandens framsteg och, inte minst, hur relationen mellan doktorand och handledare fungerar. I brist på att handledarna själva drar i nödbromsen, och då doktorander befinner sig i ett beroendeförhållande gentemot handledarna, kan den utomstående ”processuppföljaren” ha koll på att forskarstudierna inte drar ut på tiden och att såväl handledare som doktorand sköter sina uppgifter på ett bra sätt.

JAG UPPMANAR DÄRFÖR alla med ansvar för doktorandutbildningar vid Göteborgs universitet att inte bara lyssna och nicka instämmande utan också agera. Ty för doktoranden handlar det inte ”bara” om yrkesliv eller yrkesdöd utan om liv och död i allmänhet.

Anders Örtenblad

FILOSOFIE DOKTOR I FÖRETAGSEKONOMI

Replik: Mycket har redan gjorts

En 18 år lång resa för ett avhandlingsprojekt är inte acceptabelt, varken för doktoranden eller för utbildningsinstitutionen. Jag instämmer helt med den grundläggande synpunkten i Anders Örtenblads inlägg, att handledningsprocesser måste tas på allvar och förlöpande följas upp för att undvika att doktorander kommer i kläm.

DOKTORANDUTBILDNINGARNA vid Handelshögskolans institutioner har under senare år genomgått omfattande reformer. Idag tilldelas, i enlighet med högskoleförordningen, varje doktorand två handledare och uppföljning av individuella studieplaner sker regelmässigt i institutionernas forskningsnämnder eller motsvarande organ. Därtill har också förordningen – och därmed vårt eget regelverk för forskarutbildning – skärpts vad gäller doktoranders rättighet att byta handledare.

Under 2008 disputerade 33 doktorander vid Handelshögskolan. Den genomsnittliga doktorandtiden bland dessa är 5,5 år. Då har också merpar-

ten av doktoranderna haft ett undervisningsbeting om 20 procent vilket medför motsvarande utsträckning av tiden för forskarutbildningen.

DÄRMEDE INTE SAGT att det inte kan bli bättre. Forskarutbildningens kvalitet är väsentlig för Handelshögskolans möjligheter att leva upp till sina ambitioner, inte minst vad gäller forskning och internationalisering. Vi arbetar vidare med ständig förbättring av processerna för genomförande och uppföljning av forskarutbildningen. En avgörande del i detta arbete är den löpande dialogen mellan fakulteten och doktoranderna. Vi uppskattar i hög grad våra doktoranders medverkan i arbetet i fakultetens beredande och beslutande organ som fakultetsnämnd, läraryrådsnämnd och institutionsstyrelser liksom i olika arbetsgrupper, och ser gärna ännu mer av sådant samarbete för Handelshögskolans, samhällets och de enskilda doktorandernas bästa.

Per Cramér

PROREKTOR VID HANDELSHÖGSKOLAN

Slutreplik: Forskningsrobotar eller fritt tänkande forskare?

Det gläder mig att Handelshögskolan (HHS) har börjat ta doktorandhandledningen på allvar och att de ansträngt sig för att åstadkomma förbättringar.

Jag tror emellertid att prorektorn överskattar institutioners förmåga att opartiskt utvärdera sig själva. Dessutom saknar jag en kommentar till förslaget om att debattera doktorandens frihet att själv välja vetenskapligt synsätt. Frågan är central, ty den berör huruvida universiteten ska utbilda forskningsrobotar eller nyfikna, fritt tänkande forskare. Sannolikt går det fortare att utbilda den förra typen, men är det vad samhället behöver?

HHS välvilja och öppenhet, som Cramérs replik andas, sträcker sig säkert till att låta mitt fall utredas av en extern part (vilket jag har begärt), så att eventuella brister som HHS kan ha missat upptäckts och åtgärdas. Kanske känner de rentav sådan omsorg för den enskilde doktoranden

att de kompenserar mig för de 12,5 år jag var doktorand i onödan.

Anders Örtenblad

EX-DOKTORAND

Häftiga diskussioner vid kaffebordet? Protester, debatter, kritik och beröm? Låt fler få veta vad du tycker. Dela med dig av dina åsikter. Men skriv kort och kärnfullt. Uppge alltid namn och adress till redaktionen, men i tidningen får du vara anonym eller skriva under pseudonym. GU Journalen – som omfattas av de pressetiska reglerna – får inte lämna ut ditt namn. Redaktionen förbehåller sig rätten att korta insända manus. Manusstopp för nästa nummer är den **30 okt.**

SVENSK PARISARE SKÄNKER DAGBÖCKER

"Ett fönster mot norr" har Bengt Olson kallats av franska kritiker på grund av sin expressiva naturinspirerade konst. Nu har denne värmländske parisare donerat sina dagböcker till UB.

Dokumentet omfattar drygt 40 år av ett sällsynt framgångsrikt konstnärskap.

- JAG HAR SKRIVIT DAGBOK sedan 1960, mest för att kunna hålla reda på mig själv, förklarar Bengt Olson som är på besök i Göteborg. Eftersom jag varit inblandad i så många utställningar och stora projekt har jag varit tvungen att hålla god ordning för att få tillvaron att fungera.

Bengt Olson, som studerat för Endre Nemes på Valand och Fernand Léger i Paris, rönt stor internationell uppmärksamhet med två separatutställningar i Paris, 1966 och 1969. Det var på grund av dessa framgångar som han fick ansvaret för sitt första mastodontprojekt i Frankrike, utsmyckningen av entrén till länsstyrelsen i Créteil, sydost om Paris.

– Det är ett jättelikt hus, det största som byggts i Frankrike efter kriget, med bland annat en landningsplats för helikoptrar. Jag skulle sandblåstra betongväggar på sammanlagt 800 kvadratmeter, vilket är ungefär lika stor yta som hela centralstationen i Stockholm. Jag gjorde blåstringen själv, ett intensivt arbete som tog hela nio månader.

REDAN PÅ INVIGNINGSDAGEN av huset, då fler än 1 000 gäster deltog, med premiärministern i spetsen, blev Bengt Olson erbjuden nästa stora projekt. Det gällde Centre Olympique i Paris där två väggar i simhallen och en vägg i ishallen skulle dekoreras.

– Väggen i ishallen var störst, nästan 50 meter lång och 8 meter hög. Jag använde 50 000 kakelplattor som jag målade i omgångar och fick numrera för att sedan kunna montera på rätt plats på väggen. När jag efter dessa stora arbeten återgick till min ateljé nära Louvren var jag så trött att jag kände mig som en urtvättad trasa.

Även om han helst vill framhålla sitt måleri är det de stora monumentalverken i Frankrike, hela nio stycken, som han brukar få berätta om.

– De flesta konstnärer gör sin egen grej utan att kanske tänka så mycket på var verket ska placeras. Jag däremot tycker det är viktigt att konstverket passar in i arkitekturen och omgivningarna och det är nog därför jag fått göra så mycket. Vid mitt sista samtal med Chagall frågade han om jag verkligen fått betalt för alla dessa hedersuppdrag. Och det är klart att jag fått.

För några år sedan hedrades Bengt Olson med en stor utställning där hela åttio verk visades på Musée Maillol i Paris.

– Jag är den ende konstnär från Norden som ställt ut på detta museum, som enligt min mening har de allra högsta krav på kvalitet.

Men han har inte bara gjort egna verk utan också varit djupt engagerad i konstens betydelse i samhället. Bland annat är det Bengt Olsons förtjänst att födelsestaden Kristinehamn kan skryta med ett av Picassos största monumentalverk.

– 1970 höll jag ett invigningstal för Valands konstskola som flyttats till Lindholmen. Jag berättade om min far, min förste läromästare, som var olycklig för att han aldrig fått gå på Valand. Som liten trodde jag att det han drömde om var att få stå på en val med ett spjut i handen. Men till slut kom han faktiskt till Valand ändå, även om det var först 1955 och bara som skolans vaktmästare.

TROTS ATT BENGT OLSON bott i Paris sedan 1960 har han kvar sina kontakter med Sverige.

– Jag tycker mycket om Göteborg. Men det är ett allvarligt problem att mogna konstnärer inte kan visa upp sig här, exempelvis i Konsthallen, eftersom allting bara är till för de unga. Men nästan alla är ju epigoner i början, ekon från stora föregångare, det var jag också. Det tar ett halvt liv att komma fram till det man vill säga. De stora mästarna är ofta som bäst när de är över 50 år, för precis som goda viner måste också en konstnär mogna. I Stockholm är det annorlunda, där hade jag nyligen min största utställning i Sverige på Waldemarsudde.

Dagböckerna, som sträcker sig från 1961 till 2005, består inte bara av ett kronologiskt berättande.

– De innehåller också brev, vykort, entrébiljetter och vernissagekort insprängda i texten, förklarar bibliotekarie Anders Larsson. Den som vill studera dessa böcker kan ganska detaljrikt följa en av våra internationellt mest kända konstnärers liv. Och böckerna passar också väl in i UB:s övriga västsvenska samlingar. Allt material har dock ännu inte kommit. Bengt Olson har lovat skänka också ytterligare dagböcker, brev, kataloger och skisser.

LYCKLIGTVIS BEHÖVER DEN som är nyfiken på Bengt Olson inte bege sig ända till Paris. Istället kan man åka till Landvetters flygplats en sen kväll där Bengt Olson låtit ljussätta bergväggarna för att uppmärksamma klippornas skönhet. Eller varför inte ta en tur till Selma Lagerlöfs torg? Där, mellan den stora parkeringsplatsen och systembolaget, sträcker sig en 20 meter lång betongvägg med sirliga inristningar som får betraktaren att tro att det är något grenverk från naturen själv som målat. Men det är det förstås inte. En liten skylt intill upplyser om att verket heter Fantisera. Konstnärens namn är naturligtvis Bengt Olson.

Boktips: *Bengt Olson – nordisk konstnär i Paris* (2008) av Jan Torsten Ahlstrand.

Bengt Olson har skrivit dagbok från konstnärslivet i Paris sedan 1960.

NY PÅ JOBBET

Kerstin Alnebratt är ny föreståndare för Nationella sekretariatet för genusforskning. Hon har tidigare bland annat skrivit rapporten *Genusprofessorerna – en rapport om en regeringsställning och vad det blev av den*. Hon är också ledamot i Kvinnofolkshögskolans skolstyrelse samt ordförande för Nordiska föreningen för kvinnooch genusforskning, som ger ut tidskriften *Nora*. 1994–2002 var hon kommunalråd i Göteborg och bland annat ordförande i den statliga utredningen Storstadskommittén.

FOTO: BOJOU BERGQVIST

Pernilla Danielsson är ny internationell koordinator vid universitetsledningens kansli. Hon kommer närmast från Birminghams universitet där hon har varit föreståndare för Centre for Corpus Research och arbetat de senaste nio åren med forskning inom korpuslingvistik, bland annat genom samarbete med universitet i Peking, Barcelona och Dublin. Den nya tjänsten innebär att hon flyttar tillbaka till Göteborgs universitet varifrån hon har såväl sin magisterutbildning i datalingvistik som sin doktorexamen från språkdata/svenska språket. I sin nya tjänst kommer hon att arbeta för samverkan inom GU:s internationaliseringsområde tillsammans med Internationaliseringsrådet och rektorsrådet Claes G Alvstam.

Hon kommer närmast från Birminghams universitet där hon har varit föreståndare för Centre for Corpus Research och arbetat de senaste nio åren med forskning inom korpuslingvistik, bland annat genom samarbete med universitet i Peking, Barcelona och Dublin. Den nya tjänsten innebär att hon flyttar tillbaka till Göteborgs universitet varifrån hon har såväl sin magisterutbildning i datalingvistik som sin doktorexamen från språkdata/svenska språket. I sin nya tjänst kommer hon att arbeta för samverkan inom GU:s internationaliseringsområde tillsammans med Internationaliseringsrådet och rektorsrådet Claes G Alvstam.

Gerardo Schneider är ny universitetslektor vid institutionen för tillämpad IT. Han har tidigare studerat, arbetat och forskat i Paraguay, Argentina, Brasilien, Kina, Frankrike, Norge och Sverige. Han kommer att forska och undervisa inom software engineering and management.

Anna Lindholm blir ny chef på Sahlgrenska akademiens kansli den 19 oktober. Hon lämnar då sin tjänst som kanslichef på Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Margareta Ahlqwist har börjat en ny tjänst som lektor och övertandläkare i oral maxillofacial radiologi vid odontologiska institutionen, Sahlgrenska akademien. Hon lämnar därmed sitt arbete som avdelningsdirektör vid Forsknings- och innovationsservice efter nästan 14 år.

UTMÄRKELSER

Ingvar Lundberg har fått H.M. Konungens medalj, 8:e storleken i serafimerordens band, för sina framstående insatser inom läs- och skrivutveckling, särskilt dyslexi.

Ingvar Lundberg är professor emeritus vid psykologiska institutionen.

Åsa Cider, forskare vid Sahlgrenska akademien och sjukgymnast på Sahlgrenska Universitetssjukhuset har utsetts till årets sjukgymnast. Hon får utmärkelsen bland annat för att hon byggt broar mellan klinik och forskning.

Maria Falkenberg Gustafsson vid Sahlgrenska akademien har utsetts till en av årets mottagare av Eric K. Fernströms pris. Hon forskar om mitokondriernas DNA. Mitokondrierna är små enheter inuti cellerna som har till uppgift att bilda molekylen ATP som cellerna behöver som energikälla. Många allvarliga sjukdomar beror på att

mitokondrierna inte fungerar. Priset är på 100 000 kronor och ges till en yngre, särskilt lovande och framgångsrik forskare.

Lena Mossberg, professor vid Handelshögskolan och Malin Sundström, lektor vid Högskolan i Borås har fått årets kurslitteraturpris. De får priset för sitt manus till en modern, bred grundbok inom marknadsföring.

Kurslitteraturpriset delas ut av bokförlaget Studentlitteratur och har till syfte att inspirera forskare och lärare att skapa nytänkande och pedagogisk kurslitteratur för universitet och högskola. Priset, som är på 100 000 kronor, delas ut vid Bok- och biblioteksmässan.

Edvard Söderberg heter årets pristagare av Göteborgs universitets främsta utmärkelse, Socii et Amici. Edvard Söderberg var 1984–2008 direktör för Torsten och Ragnar Söderbergs stiftelser, som bland annat stödjer forskning inom ekonomi, medicin och rättsvetenskap. Han är numera hedersledamot i styrelsen för Torsten Söderbergs stiftelse.

Elisabeth Belgrano, doktorand vid Högskolan för scen och musik, är årets pristagare av Gunnar Svedbergs pris. Hon får priset för sitt starka arbete med att främja doktorand-samarbete såväl vid institutionen som med andra delar av Konstnärliga fakulteten och med andra fakulteter. Detta har lett till forskningssamarbete mellan konstnärliga och vetenskapsgrenar som annars inte träffas.

UTBLICK

Christina Heldner, professor emerita vid institutionen för språk och litteraturer, har medverkat som expert i evenemanget Dante i världen, som äger rum varje år i Basilica di San Francesco i Ravenna, intill Dantes gravmonument. Syftet med evenemanget är att lyfta fram Danteöversättningar i världen, främst översättningar av den *Gudomliga komedin*. Christina Heldner har bland annat gett ut boken *Översättningskritik och estetisk form*. Jämförande studier av språk och stil i Dantes *Divina Commedia* och sju svenska översättningar.

Gunhild Vidén, professor i latin, har blivit invald för en femårsperiod i styrelsen för Fédération International des associations d'Études Classiques, som sorterar under Conseil international de philosophie et des sciences humaines, Unesco.

Annika Dahlgren Sandberg, professor i barnklinisk psykologi och ordförande i Majblommans forskningsråd, talade den 8 september inför Drottningen vid en diplomceremoni på Stockholms slott. Hennes tal handlade om vikten av att hjälpa utsatta barn.

Annika Dahlgren Sandberg forskar om språk, kommunikation och talskada. Bland annat projektet *Språklig utveckling, användning av talat språk och representationer därav hos icke-talande barn med cerebral pares* beskriver och kartlägger hon den språkliga och metaspråkliga utvecklingen hos barn med talskador.

Ingrid Pramling Samuelsson, professor i pedagogik, blir innehavare av en ny Unesco-professor under den närmaste femårsperioden. Professuren i early childhood education and sustainable development innebär bland annat att bygga upp nätverk och att initiera internationella forskningsprojekt och utvecklingsarbeten.

Dessutom är hon nyvald president för Organisation Mondiale pour l'Éducation Préscolaire, OMEP. Det är en världsorganisation som arbetar för barn i åldrarna 0–8 år i mer än 60 länder. Målsättningen är att barnen ska få bästa förutsättningar för en god uppväxt.

FOTO: GUNNAR D HANSSON

Rapport från isbjörnarnas land

Som att vecka efter vecka åka i en skumpande lastbil på en grusväg. Så förklarar Gunnar D Hansson känslan att färdas med isbrytaren Oden över Nordpolen.

- Men snart blev dunkandet rogivande. Att färdas fjorton dagar genom is som hela tiden förändras innebär enformighet förvandlad till den största upplevelse.

Gunnar D Hansson

Den sista juli lämnade isbrytaren Oden hamnen i Svalbard för en sex veckors resa mot Nordpolen. Den dansk-svenska expeditionen skulle undersöka kontinentalsockeln Lomonosov, en bergsrygg på havsbotten, som bland annat har betydelse för FN:s havsrättskonvention om ekonomiska havsrättszoner.

Med på isbrytaren fanns litteraturvetaren och författaren Gunnar D Hansson, Polarforskningsinstitutets konstnärstipendiat. Från Göteborgs universitet kom också marinekologen Kajsa Tönnesson, som skulle studera djurplankton.

- Jag tror att jag fick det här

stipendiet för att jag skrivit lyrik om makrillar och lunnefåglar, man tyckte nog att det passade mig. Och att få se hårt forskningsslit i arktisk miljö innebär en nyttig upplevelse för en humanist. Vi nådde Nordpolen mitt i natten den 23 augusti - som inte var någon natt eftersom det var lika ljusst som på dagen - och befann oss hela tiden på is som rörde sig med en hastighet av en halv knop bort från 90:e breddgraden. Under oss hade vi ett djup på 4 100 meter. Jag stod i timmar och bara tittade på isformationerna som hela tiden förändrades, och på råkarna som plötsligt kunde gå upp. Vi fick också se hela sju isbjörnar under resan.

Vid hemresan drabbades expeditionen av en vinterknäpp med 15 minusgrader.

- DÅ FRÖS RÅKARNA igen och isbrytaren fick hugga sig igenom, berättar Gunnar D Hansson. Resan har gett mig mängder med uppslag till mitt skrivande. Nordpolen är helt enkelt vänligt stämd mot den sortens blandform mellan lyrik och prosa jag håller på med. Och expeditionen passade dessutom egendomligt väl in för mig, jag hade inte kunnat tajma det bättre själv. Bara att slippa mejl från Vasaparken under sex veckor var en existentiell upplevelse.

EVA LUNDGREN

DOKTORSPROMOTION 2009

GÖTEBORGS UNIVERSITET

KONGRESSHALLEN

Svenska Mässan, Mässans gata 8
30 oktober, kl 14.00

Anställda vid
Göteborgs universitet erbjuds
biljetter till årets promotions-ceremoni
i mån av plats.

Kontakta Marie Lowrie@gu.se, alternativt 786 5708.

Göteborgs universitet Online

- öppet hus om IT i undervisning och lärande

Bekanta dig med virtuella möten och lärplattformen GUL! Prova på att skapa undervisningsfilmer! Lär dig mer om podcasting, screencasting och annat webbaserat lärande! Ta chansen att testa, diskutera och få svar på dina frågor! **Välkommen onsdagen den 21 oktober!**

Arrangemanget samordnas av Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL).

Anmälan senast den 19 oktober • [Läs mer på www.pil.gu.se/oppethus](http://www.pil.gu.se/oppethus)

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Vem vill betala för journalistiken?

Det är frågor som ställs när internet sedan hela 40 år tillbaka radikalt ändrat förutsättningarna för kommunikation, information och journalistik, men också intäkter. Samtidigt har det inträffat en global ekonomisk kris som lett till att tidningar lagts ner eller att pengar till journalister för deras arbete minskat högst påtagligt.

DÄRFÖR STÄLLS FRÅGORNA. Det är bra men också lite oroande. Frågorna ger medborgare och politiker chansen att reflektera och att inte ta journalistiken för given. För oss journalister ges nu en unik möjlighet att både i gärning och i debatt och på andra sätt, bevisa och förklara att journalistik är ett bålverk för demokrati och yttrandefrihet.

Journalistiken ska nämligen i informationsrevolutionen leda till demokratisk evolution. Men det förutsätter djärvheten att våga ta betalt för kvalitet. Gratis blir inte billigast i längden! Författaren till boken *Free!*, Chris Andersen, visste att han måste ta saftigt betalt när han föreläste i Malmö för dem som hade råd.

Internet och alla dess möjligheter fascinerar mig lika mycket som det fascinerat Manuel Castells, som i boken *Communication Power* lyriskt beskriver hur medborgarna genom internet och mobilerna får en makt de aldrig förut haft. Han skriver om aktivisters stora möjligheter att påverka och förändra, men, som den brittiske journalisten John Lloyd påpekar i sin recension av boken, det är möjligheter som kan tjäna både goda och odemokratiska syften. Internet är ett verktyg för både dem som vill sprida relevant information och dem som vill desinformera.

CASTELLS HAR INTE särskilt höga tankar om journalister. Lloyd invänder och pekar på vad journalistiken tillför informationssamhället av värden som öppenhet, källkritisk granskning, välgrundade fakta, opartiskhet, analysförmåga och kunskap och det ärliga uppsåtet att minska informationsklyftorna. Ja, medborgarmakten ökar, information som annars inte skulle komma fram, kommer ut. Just detta gör journalistiken än viktigare för samma medborgare. Den blir också underlag för medborgarnas bloggar och inlägg. Och låt mig understryka att med journalistik menar jag just journalistik, inte marknadsföring!

Jag följer gärna en backpackers blogg från Afghanistan, men jag vill också ha den professionella journalistiken från detta svårbevakade och farliga område, den som ger en opartisk och källkritisk rapportering och granskning, men också förutsättning-

arna för det journalistiska arbetet i en sådan miljö. Det positiva idag är att aldrig förr har väl så många skrivit om sig och den egna vardagen, och kommenterat annat – en dröm för skildrare av tidsanda och folkliv – i den mån man kan plöja sig igenom så mycket. Sedan lyckas en del, som Lars Norén, göra pengar på det genom att få en flera hundra sidor tjock bok utgiven om sitt vardagsliv med städning och träning. Men åtskilliga avslöjanden har gjorts för att medborgare bidragit till redaktioners inflöde och med information, frågor, kunskap och synpunkter.

VILKEN KRAFT ÄR DET INTE i interaktionen mellan medborgare och journalister! Det kan dessutom bara leda till att människor blir än mer medvetna om hur viktigt det är att få säga vad de vill och att det finns journalister som kan berätta sådant som ingen vill berätta eller avslöja och att de kan göra det utan att riskera sina liv. För övrigt måste Davit Isaak friges!

Ny teknik och nya publiceringsverktyg, tillgängliga för alla, är en revolution i sig. Rätt använda i en demokrati kan det leda till ökad öppenhet och utbyte av kunskap. Men den journalistiska kunskapen är till för att möta allt det som görs också med alla nya kommunikationsmetoder, för att mörklägga, ge ensidig information, propagera och göra integritetsintrång. Behovet av välutbildade, skarpa, kunniga journalister med uppsåtet att med yttrandefriheten som hävstång förmedla kunskap och sammanhang, är nu än större. Och den nya tekniken måste utnyttjas för att utveckla journalistiken, tillgängligheten och betalningssätt.

När informationsflödet blir allt snabbare och mer omfattande, svårortat och svårtolkat, när avsändarna av budskap blir allt svårare att identifiera och när kommunikationsbyråerna bara gör sitt jobb och får allt fler kunder, det är då den oberoende, självständiga och ansvarsfulla journalistiken måste finnas där. Men också ägaransvaret att skapa betalningsmodeller.

Medierna är en känslig bransch. Den spänner från ett självklart vinstbehov till värden som kräver skydd men samtidigt minsta möjliga reglering för att fylla sin funktion i ett civiliserat samhälle. Två faktorer avgör den publicistiska nivån: medvetenhet om det journalistiska uppdraget men också pengar. Tar vi ansvar, kommer människor att vilja betala – det är i alla fall min tro.

KERSTIN BRUNNBERG
Gästprofessor vid JMG